

21. Lastensuojelutoimi¹⁾

Yleistä

Pääkaupungin lastensuojelutoimeen vaikuttavan lainsäädännön uusiminen oli v:n 1966 aikana edelleen kesken. Sosiaalihuollon hallinnon tarkistuskomitean mietintö, joka oli valmistunut edellisenä vuonna, oli edelleen lausuntovaiheessa. Kertomusvuoden kessällä jätti lastensuojelukomitea ehdotuksensa lastensuojelulaiksi ja laiksi suojelukasvatuslaitoksista. Tästä ehdotuksesta pyydettiin eri tahoilta lausuntoja ja käsittely siirtyi myöhempään ajankohtaan. Todettakoon, että kummankin lakiehdotuksen, mutta varsinkin sosiaalihuollon hallinto-organisaatiota koskevan ehdotuksen osalta kaupungin lastensuojelutoimen lausunnot olivat varsin kriittisiä.

Lastensuojelutoimi joutui kaupungin muiden hallintokuntien tavoin valmistamaan kertomusvuoden aikana ehdotuksensa vuosien 1968—1970 taloussuunnitelmaksi. Suunnitelma, jonka valmistavat toimenpiteet suorittivat lastensuojeluvirasto ja lastensuojelulautakunnan asettama taloussuunnittelujaosto, perustuivat edelleen niiden tilastojen pohjalle, joita lastensuojeluvirastolla oli käytävissä. Jo edellistä pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaa laadittaessa oli todettu viraston tilastoaineiston puutteellisuus. Kun käytävissä olevat tiedot eivät muutenkaan kuvanneet parhaalla mahdollisella tavalla lastensuojelutyön määrää ja laatua, tilastointi uudistettiin kertomusvuoden alusta lukien.

Uudistuksen tuloksena esiintyy ensimmäistä kertaa tässä toimintakertomuksessa huomattavasti enemmän lastensuojelutyötä valaivia taulukoita. Muutoksesta johtuen tilastot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tilastojen kanssa. Lastenhuoltotoimiston tilasto on kokonaan lapsikohtainen, mistä johtuu, ettei tämän toimiston kohdalla ilmene ilmoitusten ja virka-avun pyyntöjen todellista määrää.

Kertomusvuonnakin jatkettiin mahdollisuuksien mukaan lastensuojelutoimen avoimuuden työmuotojen kehittämistä. Ongelma-perheisiin kohdistuvaa neuvontatyötä lisättiin ja muutenkin kehitettiin ja kertomusvuoden alkupuolella palkattiin kokeiluluonteisesti erääseen kansakouluun koulukuraattoriksi sosiaalityöntekijä. Näitä ja eräitä muita avoimuuden työmuotoja on pyrittävä voimakkaasti tehostamaan.

Laitostoiminnan osalta todettakoon, että Sofianlehdon vastaanottokodissa suoritettavat huomattavat muutos- ja korjaustyöt päättyivät kertomusvuoden aikana, jolloin laitoksen paikkaluvun lisääntyttä 35:llä laitos ja sen henkilökunta järjestettiin uudelleen. Naulakallion vastaanottokodin uudet osastotilat vapautuivat tässä yhteydessä alkuperäiseen tarkoitukseensa. Lautakunta saattoi kertomusvuonna hyväksyä myös Metsäkummun ja Teinilän terapeuttisten hoitokotien sekä Solakallion erityiskoulun luonnospiirustukset ja

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja lastensuojelutoimen toimintakertomuksen eripainoksessa.

kustannusarviot. Uusina laitoksina otettiin käyttöön Siltavuoren ja Usvatien nuorisokodit. Uusia laitoksia suunniteltaessa ja toiminnassa olevien laitosten toimintaa uudelleen järjestettäessä jouduttiin kiinnittämään edelleen huomiota siihen, että kaupungin omiin laitoksiin sijoitettavien lasten ja nuor-

ten poikkeavuus jatkuvasti lisääntyy ja vaikeutuu. Tämän vuoksi jouduttiin kertomusvuonnakin talousarvioon otettujen määrärahojen puitteissa jossakin määrin lisäämään laitosten henkilökuntaa ja helpottamaan sen työskentelymahdollisuuksia muuttuneita tehtäviä silmällä pitäen.

I. Lastensuojelulautakunta

Lautakunnan sekä sen jaostojen ja laitosten johtokuntien kokoonpanossa tapahtuneiden muutosten osalta viitataan kunnalliskalenteriin.

Lastensuojelulautakunnan kokoukset sekä tärkeimmät päätökset, esitykset sekä lausunnot, ks. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta.

Komiteat. Kertomusvuonna jatkoivat toimintaansa seuraavat komiteat:

kaupunginhallituksen 5.3.1964 asettama komitea, jonka tehtävänä oli tutkia lisääntyneen nuorisorikollisuuden ja siihen liittyvien sopeutumishäiriöiden ennakolta ehkäisemistä samoin kuin alaikäisten lainrikkojien huollon

ja erityiskasvatuksen tarkistamista sekä näitä kysymyksiä käsittelevien viranomaisten yhteistyön kehittämistä ja tehostamista;

kaupunginhallituksen 8.10.1964 asettama komitea, jonka tehtävänä oli selvittää sosiaalihuollon hallinnossa mahdollisesti tarpeellisia muutoksia ja sosiaaliohjesäännön tarkistamista ja uusimista sekä

valtioneuvoston asettamat lastensuojelulakikomitea, koulukotikomitea ja ns. nuorisorikoskomitea. Lastensuojelulakikomiteaan kuului jäsenenä lastensuojelun toimitusjohtaja Arvi Heiskanen, koulukotikomiteaan nuorisonhuoltaja Kaarlo Helasvuo ja nuorisorikoskomiteaan sihteeri Kalervo Juurinen.

II. Lastensuojeluvirasto

Toimistot, ks. kunnalliskalenteri.

Kassa-, tili- ja korvausasiat hoiti rahatoimiston Kallion osasto sekä huoltoviraston asiamiesosasto.

Henkilökunta. Kertomusvuoden lopussa oli lastensuojelutoimen palveluksessa 374 vakinaista ja 105 tilapäistä viranhaltijaa sekä 158 työsopimuksin palkattua henkilöä eli yhteensä 637. Näistä oli lastensuojeluviraston palveluksessa 115 (ed. v. 115) vakinaista ja 34 (27) tilapäistä sekä 9 (9) työsuhteista eli yhteensä 158 (151) ja loput laitosten palveluksessa.

Tiedotus- ja koulutustoiminta. Henkilökunnan jatkokoulutus noudatti kahta linjaa.

Osa koulutuksesta tapahtui kaupungin yleiseen koulutustoimintaan kytkeytyneenä, osa lastensuojeluviraston omasta aloitteesta ja lastensuojelutoimen henkilökuntaa koskevana. Kaupunki myönsi koti- ja ulkomaisia opintomatkoja, kokouksia ja kursseja varten lautakunnan jäsenille ja henkilökunnalle apurahoja. Koulutustoiminnan ohjaamisesta vastasi sivutoimenaan apulaislastenhuollontarkastaja.

Tiedotustoiminta oli keskitetty vajaan miehishuoltajalle. Julkisia tiedotusvälineitä käytäten tapahtuneen tiedotustoiminnan lisäksi monistettiin lastensuojelutoimen henkilökunnan omaa lehteä, Lapsi ja Me.

III. Toiminta kertomusvuoden aikana

Hallinnollinen toimisto

Hallinnollinen toimisto suoritti hallinnollista yleisvalvontaa siten, että toimitusjohtaja, sihteeri ja taluspäällikkö suorittivat tarkastuskäyntejä laitoksissa. Lastensuojeluviraston diaariin merkittiin vuoden aikana 4 993 (3 781) saapunutta kirjelmää. Toimitusjohtajan päätösluettelon merkittiin kertomusvuoden aikana 215 (217) pykälää.

Lastenhuoltotoimisto

Lastenhuoltotoimistolle tehtiin kertomusvuonna ilmoituksia ja virka-avunpyyntöjä, jotka koskivat 1 337 alaikäistä. Kertomusvuoden alusta lukien on tilastosta jätetty pois ilmoitukset, joissa varsinaisia huoltotoimenpiteitä ei ole tarvittu. Lukuun eivät sisälly myöskään kasvattilapset, jatko- tai suo-

jeluvalvontaan tai kotiapulaisvalvontaan määrättyt, valvontaan otetut avioliiton ulkopuolella syntyneet eivätkä kesäksi maalle toimitetut lapset. Näitä (yhteensä 4 684) selostetaan toisaalla kertomuksessa.

Kotimaassa ottolapsiksi luovutetut lapset selviävät seuraavasta:

	0-1 v	2-6 v	7 v -	Yhteensä
Poikia	20	23	14	57
Tyttöjä	18	22	9	49
	38	45	23	106

Asumus- ja avioeroasioissa annettiin hoidonhouslautakunnalle 112 lapsen huollon järjestelyä koskevaa lausuntoa.

Avohuollon- ja sijaishuollontapakukset jakautuvat ilmoittajan ja lapsen iän sekä ilmoituksen aiheen ja lapsen iän mukaan seuraavasti:

V:n 1966 aikana tulleet uudet avohuoltotapakukset

A. Lapsen ikäryhmän ja ilmoittajan mukaan:

Ilmoittaja	0-1 v		2-6 v		7-15 v		16 v -		Yhteensä		Kaikkiaan
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	
Vanhemmat	31	40	92	90	102	104	9	8	234	242	476
Muu omainen	10	4	23	19	11	13	-	2	44	38	82
Huollettava itse	-	-	-	-	1	2	-	2	1	4	5
Muu yksityinen henkilö	6	4	31	31	31	29	1	2	69	66	135
Lastensuojeluviranomainen	3	4	12	5	20	15	5	3	40	27	67
Muu huoltoviranomainen	4	-	17	13	11	14	4	1	36	28	64
Terveystenhoito- tai sairaalaviranomainen	12	8	6	6	14	8	1	1	33	23	56
Kouluviranomainen	-	-	-	-	6	5	2	1	8	6	14
Kasvatusneuvola	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
Poliisiviranomainen	4	1	4	7	2	-	-	-	10	8	18
Oikeusviranomainen	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1
Muu	-	1	-	1	3	-	-	-	3	2	5
Yhteensä	70	62	185	172	202	191	22	20	479	445	1) 924

1) Taulukkoon A ja B eivät sisälly ne tutkimustapakukset, jotka johtivat lapsen sijoittamiseen eivätkä myöskään aviottomien lasten ja nuorten kotiapulaisten valvontatapakukset.

B. Lapsen ikäryhmän ja ilmoituksen aiheen mukaan.

Ilmoituksen aihe	Avohuoltotapaukset										Kaikkiaan	
	0—1 v		2—6 v		7—15 v		16 v—		Yhteensä			
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T		
<i>Lapsen:</i>												
Sairaus, keskosuus	—	3	1	1	2	3	—	1	3	8	11	
sielullinen poikkeavuus	—	—	2	3	8	1	2	—	12	4	16	
kuurous	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	2	
sopimaton ansiotoimi	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	3	
koulunkäynnin laiminlyönti	—	—	—	—	2	3	—	—	2	3	5	
rangaistava teko	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	
kerjääminen, karkaaminen	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	2	
Lapsi tavattu päihtyneenä	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2	
<i>Vanhempien:</i>												
kuolema	—	—	1	1	5	3	—	—	6	4	10	
vähentynyt työkyky	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
sairaus	9	5	15	13	17	11	3	—	44	29	73	
mielisairaus	1	—	3	—	3	4	1	—	8	4	12	
vajaamielisyys	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	
ansiotyö	4	4	3	7	1	—	—	—	8	11	19	
hoidon laiminlyönti	3	2	17	10	16	15	2	—	38	27	65	
kasvatuskyvyn puute	—	—	1	5	2	11	1	1	4	17	21	
lapsen hylkääminen	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	
työhaluttomuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
huolimattomuus	2	2	2	3	2	4	—	—	6	9	15	
juoppous	8	2	21	13	13	14	1	3	43	32	75	
irtolaisuus	1	—	—	1	2	1	—	—	3	2	5	
vankilassa olo	—	—	2	2	—	1	—	—	2	3	5	
lapsen pahoinpitely	1	—	2	2	1	3	—	3	4	8	12	
koulunkäynnistä huolehtimattomuus	—	—	—	—	2	1	—	—	2	1	3	
työn puute	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
asuntovaikeudet	15	16	41	43	43	37	—	1	99	97	196	
avio- tai asumusero	—	2	10	8	10	10	—	—	20	20	40	
elatusvelvollisuuden laiminlyönti	2	1	4	2	4	1	3	2	13	6	19	
muu aihe	23	25	59	56	64	64	9	8	155	153	308	
Yhteensä	70	62	185	172	202	191	22	20	479	445	1) 924	

V:n 1966 aikana sijaishuoltoon tulleet uudet tapaukset

A. Lapsen ikäryhmän ja ilmoittajan mukaan:

Ilmoittaja	0—1 v		2—6 v		7—15 v		16 v—		Yhteensä		Kaikkiaan
	P	T	P	T	T	P	P	T	P	T	
Vanhemmat	41	34	43	27	24	23	—	—	108	84	192
Muu omainen	1	2	6	8	6	6	—	—	13	16	29
Huollettava itse	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Muu yksityinen henkilö	3	2	4	8	3	5	—	—	10	15	25
Lastensuojeluviranomainen	2	3	6	2	2	1	—	—	10	6	16
Muu huoltoviranomainen	2	2	2	2	5	3	—	—	9	7	16
Terveydenhoito- tai sairaalaviranomainen	57	41	3	7	11	4	—	—	71	52	123
Kouluviranomainen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kasvatusneuvola	—	—	—	—	2	1	—	—	2	1	3
Poliisiviranomainen	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	2
Oikeusviranomainen	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Muu	1	—	—	1	—	3	—	—	1	4	5
Yhteensä	108	84	65	55	53	48	—	—	226	187	2) 413

2) A- ja B-taulukoista puuttuvat kokonaan kertomusvuoden aikana tulleet ja poistuneet, yht. 539 lasta, joten sijaishuoltoon v. 1966 tulleiden kokonaismäärä oli 952 lasta.

21. Lastensuojelutoimi

B. Lapsen ikäryhmän ja ilmoituksen aiheen mukaan:

Ilmoituksen aihe	Sijaishuoltotapaukset										Kaikkiaan
	0—1 v		2—6 v		7—15 v		16 v—		Yhteensä		
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	
<i>Lapsen :</i>											
Sairaus	1	1	—	—	1	—	—	—	2	1	3
sielullinen poikkeavuus	—	—	3	—	14	3	—	—	17	3	20
kuurous	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sopimaton ansiotoimi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
koulunkäynnin laiminlyönti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
rangaistava teko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kerjääminen, karkaaminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapsi tavattu päihtyneenä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Vanhempien :</i>											
kuolema	—	1	1	2	5	6	—	—	6	9	15
vähentynyt työkyky	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
sairaus	8	9	6	12	7	4	—	—	21	25	46
mielisairaus	3	4	3	1	3	3	—	—	9	8	17
vajaamielisyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ansiotyö	3	5	3	3	—	—	—	—	6	8	14
hoidon laiminlyönti	—	4	3	—	—	—	—	—	3	4	7
kasvatuskyvyn puute	—	—	—	2	1	3	—	—	1	5	6
lapsen hylkääminen	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
työhaluttomuus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
huolimattomuus	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
juoppous	1	—	3	1	3	3	—	—	7	4	11
irtolaisuus	1	3	1	1	—	—	—	—	2	4	6
vankilassa olo	—	1	2	1	1	2	—	—	3	4	7
lapsen pahoinpítely	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2
koulunkäynnistä huolehtimattomuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
työn puute	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
asuntovaikeudet	75	50	32	27	13	17	—	—	120	94	214
avio- tai asumusero	5	—	1	2	2	—	—	—	8	2	10
elatusvelvollisuuden laiminlyönti	3	—	3	3	2	5	—	—	8	8	16
muu aihe	5	2	2	—	1	2	—	—	8	4	12
Yhteensä	108	84	65	55	53	48	—	—	226	187	413

Lautakunnalla oli palkattuja asiamiehiä Artjärvellä, Espoossa, Hattulassa, Helsingin mlk:ssa, Honkajoella, Humppilassa, Hyvinkäällä, Iitissä, Ikaalisissa, Jalasjärvellä, Janakkalassa, Jokioisissa, Karijoella, Kemiössä, Kiikalassa, Kirkkonummella, Kiuruvedellä, Koskella HI, Koskella TI, Kärkölässä, Lammilla, Lohjalla, Lopella, Marttilassa, Mäntsälässä, Nastolassa, Nummella, Nurmijärvellä, Orimattilassa, Perttelissä, Petäjavedellä, Pohjassa, Pornaisissa, Pusulassa, Reisjärvellä, Sammatissa, Sipoossa, Siuntiossa, Somerolla, Suomensjärvellä, Tammelassa, Tuusulassa,

Valkealassa, Vihdissä ja Viljakkalassa.

Hoitomaksut perhehoitoon sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempien sukulaisuudesta ym. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 30 mk:sta 180 mk:aan kuukaudessa keskimääräisen hoitomaksun ollessa n. 100 mk/kk. Laitosten hoitomaksut olivat 4—25 mk hoitovuorokaudelta. Lisäksi on otettava huomioon vieraiden kuntien velkomat kansakoulukustannukset sekä sairaanhoito- ja matkakustannukset kuin myös myönnetty vaate- ym. avustukset.

¹⁾ Ks. ed. siv. alaviite ²⁾.

Kasvatilapset. Kasvatilasten valvonta ilmenee seuraavasta:

	Poikia	Tyttöjä	Kaikkiaan
	0—15 v		
Jäljellä v:lta 1965	358	412	770
V. 1966 valvontaan tulleita	105	116	221
<i>Yhteensä</i>	<i>463</i>	<i>528</i>	<i>991</i>
Poistettuja v. 1966	106	138	244
<i>V:een 1967 jääneitä</i>	<i>357</i>	<i>390</i>	<i>747</i>
<i>Näistä avioliiton ulkopuolella syntyneitä</i>	<i>227</i>	<i>264</i>	<i>491</i>

Au-lasten ja vieraskuntalaisten lasten valvonta. Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta vastasi lastenhuoltotoimisto. Valvonnasta huolehtivat huoltotarkastajat kukin omassa toimintapiirissään. Kertomusvuoden aikana toimiston valvonnassa oli 2 722 au-lasta. Lisäksi valvottiin vieraiden kuntien huostassa olevia lapsia, joista vuoden vaihteessa jäi valvontaan 14 aviolasta ja 9 au-lasta.

Jälkivalvonta ja nuoret kotiapulaiset. Perheisiin sijoitetut lapset eivät yleensä kaivan-

neet jälkivalvontaa. Eräät maalta kaupunkiin siirtyneet 16 v täyttäneet lapset joutuivat toimiston valvottavaksi, samoin eräät poikkeavat tai omaisten tukea vailla olevat, laitoksista poistetut alaikäiset. Nuorisokodeista poistuneista määrättiin valvontaan 20 nuorta, joista vuoden päättyessä oli valvonnassa 13. Nuorista kotiapulaisista annetun lain nojalla toimiston oli valvottava nuoria kotiapulaisia. Jälkivalvonta ja nuorten kotiapulaisten valvonta selviävät seuraavasta asetelmasta:

	Jälkivalvonnassa olleet			Nuoret kotiapulaiset
	Tytöt	Pojat	Yhteensä	
Jäljellä v:lta 1965	28	26	54	10
V. 1966 valvontaan tulleita	15	11	26	10
<i>Yhteensä</i>	<i>43</i>	<i>37</i>	<i>80</i>	<i>20</i>
Poistettuja v. 1966	16	15	31	9
V:lle 1967 siirtyviä	27	22	49	11

Lasten kesävirikistötoiminta. Vähävaraisten perheiden lasten kesäviriköstystä varten myönnetystä 186 000 mk:n määrärahasta käytettiin 8 524 (6 075) mk matkalippujen hankkimiseen 487 (405) 15 v nuoremmille lapsille ja heidän saattajilleen.

Sellaisia lapsia varten, joiden vanhemmilla ei itsellään ollut mahdollisuuksia kesänviettopaikan hankkimiseen, järjestettiin kesävirikistötoiminnan puitteissa n. 3 kk:n oleskelu joko maalaistaloissa tai kesäsiirtoloissa taikka leireillä. Tästä edusta pääsi osallisiksi 939 (952) lasta, joista 773 (751) sijoitettiin maa-

seudulle perheisiin ja 166 (201) kesäsiirtoloihin ja leireille.

Sijoituspaikkoina käytetyistä maalaiskodeista oli hankittu paikallisen asiamiehen tai sosiaalilautakunnan lausunto. Toimisto huolehti hoitomaksujen suorituksesta ja kotien valvonnasta. Kesälapsitoiminnan kertamaksut olivat perhesijoitusten osalta 142 697 (122 269) mk sekä siirtola- ja leirisijoitusten osalta 34 770 (35 171) mk eli yhteensä 177 467 (157 440) mk. Mainittujen 939 lapsen joukkoon sisältyi 101 (102) laitos- tai perhehoidossa olevaa. Hoitomaksut suoritettiin

21. Lastensuojelutoimi

560 (525) lapsen osalta kokonaan ja 195 (198) lapsen osalta osittain vanhempien maksaessa itse hoitokulut vain 69 (65) lapsesta. Ilmainen kesävirkestyspaikka saatiin 4 (4) lapselle, lahjavarjoilla 1 (5) lapselle ja huoltovirasto maksoi 9 (8) lapsen hoitokulut. Ennen lasten kesäkoteihin lähtöä suoritettiin tarpeelliset terveystarkastukset.

Maaseudun kesäkoteihin ja siirtoloihin sekä leireille lähetetyistä lapsista oli tyttöjä 445 (455) ja poikia 494 (497). Uusien kesälasten joukossa oli 113 (113) avioliiton ulkopuo-

lella syntyneitä, 376 (334) avioero- ja asumerolasta ja muutoin erillään asuvien vanhempien lapsia 38 (36). Puoliorpoja oli 86 (85) ja suurperheiden lapsia 204 (223). Huoltoapua saavien perheiden lapsia oli kesälasten joukossa 318 (280). Näihin lukuihin eivät sisälly jo ennestään huostassa olleet lapset.

Toimisto valvoi myös n. 40 järjestön kesävirkestystoimintaa. Tämän toiminnan tukemiseksi kaupunki oli varannut 130 000 mk:n suuruisen avustusmäärärahan. Määrärahasta jaettiin 127 388 mk kesävirkestystyötä harjoittaville järjestöille.

Suojeluvälvonta.

	Poikia			Tyttöjä			Yhteensä
	0-1 v	2-6 v	7-15 v	0-1 v	2-6 v	7-15 v	
Jäljellä v:lta 1965	6	45	75	10	40	52	228
V. 1966 valvontaan tulleita	1	14	22	1	13	11	62
<i>Yhteensä</i>	7	59	97	11	53	63	290
Valvontaan määräämisen syyt:							
Vanhemmissa	1	13	14	1	13	11	53
Lapsissa	—	1	8	—	—	—	9
<i>Yhteensä</i>	1	14	22	1	13	11	62
Poistettuja v. 1966	—	8	31	1	4	30	74
Syyt poistamiseen:							
Muutti toiselle paikkakunnalle tai valvonnan määräaika päättyi	—	—	10	1	—	7	18
Poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	—	2	10	—	—	9	21
Otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin lastenhuoltolaitokseen tai perhehoitoon	—	5	7	—	4	11	27
Valvonta lopetettiin tuloksettomana	—	1	4	—	—	3	8
<i>Yhteensä</i>	—	8	31	1	4	30	74
V:lle 1967 siirtyviä	7	51	66	10	49	33	216
<i>Yhteensä</i>	7	59	97	11	53	63	290

Vajaamielishuolto. Vajaamielisistä tehdyt ilmoitukset ja virka-avunpyynnöt jakaantui-

vat ilmoituksen pääasiallisen syyn mukaan seuraavasti:

Ilmoituksen syy	0-6 v		7-15 v		16 v---		Yhteensä
	P	T	P	T	P	T	
Perustutkimus vajaamielisyyden selvittämiseksi ja huollontarpeen määrittämiseksi	24	15	12	9	14	9	83
Muu tutkimus tai hoito	26	17	42	33	53	51	222
Sijoituspyyntö	2	2	6	4	6	7	27
Hoito- ja kasvatustarpeet	1	—	10	1	7	4	23
Olosuhteiden tarkistaminen (esim. erityislapsilisää, kotiuttamista yms. varten)	12	6	28	20	4	2	72
Hoitopaikan vaihtuminen	—	—	6	3	9	3	21
Muu syy	1	—	3	1	5	7	17
<i>Yhteensä</i>	66	40	107	71	98	83	465

Ilmoittaja oli 230 tapauksessa yksityishenkilö ja 235 tapauksessa viranomainen.

Vajaa-
mielisiä

Toimenpiteet	Vajaa- mielisiä
Vajaa- mielislauetteloon merkittiin	52
Vajaa- mielislauettelosta poistettiin	22
(luettelossa vuoden päättyessä 1 212)	
Vajaa- mieliselvontaan asetettiin	3
Valvonta lakkautettiin	5
(valvonnassa vuoden päättyessä 37)	
Päivähuoltoloissa sai hoitoa	283
(kaupungin omissa 229, Aula-työkodissa 54)	
Sijoitettiin vajaamielislaitoksiin	57
(näistä suoraan kodista 45, lastenhuoltolaitoksista 10, muista laitoksista 2)	
Poistettiin vajaamielislaitoksista	40
Sijoitettiin lastenhuoltolaitoksiin	41
Lakkautettiin huostassapito	26
(näistä 6 jäi lastensuojelulautakunnan huoltoon)	

Sijoitettiin kesäsiirtoloihin 124
 Annettiin erilaisia avustuksia 52
 (invalidivälineitä, lääkintävoimistelu-
 kustannuksia, poliklinikkamaksuja,
 hammashoidon ja lääkkeiden kus-
 tannuksia yms.)

Vajaa-
mielisen neuvolan toimintaa on selo-
 tettu sosiaalilääkärin toimiston toiminta-
 kertomuksen yhteydessä.

Vajaa-
mielisten lukumäärä, ikä ja suku-
 puoliryhmitys, älyllisen tason mukainen ja-
 kautuminen sekä syntyperä (aviollinen —
 avioton) käyvät ilmi seuraavasta taulukosta.
 Eroavuus kokonaislukumäärän (1 240) ja
 vajaamielislauetteloon merkittyjen lukumää-
 rän (1 212) välillä johtuu siitä, että 28 vajaa-
 mieliseksi otaksutun tutkimukset olivat kes-
 ken vuoden päättyessä.

Vajaa-
mielisten sijoituspaikka, ikä- ja sukupuoliryhmitys sekä älyllisen tason ja synty-
 perän jakautuminen 31.12.1966

	0-6 v.		7-15 v.		16 v.—		Tylsäm. ÄO 0-19		Vähän. ÄO 20-54		Heikko- miel. ÄO 55-70		Avioli- sia		Aviot- tomia		Yh- teensä
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	
I Kotihoidossa olevia	38	15	66	45	164	180	48	27	92	117	128	96	263	230	5	10	508
näistä vajaamieliselvonnassa	—	—	3	1	19	14	1	2	4	5	17	8	17	10	5	5	37
päivähuoltolassa	10	2	54	35	67	65	14	20	59	56	58	36	128	100	3	2	233
kaupungin omissa																	
(33 059 hoitopäivää)	10	2	54	35	44	37	14	10	46	38	48	26	105	72	3	2	182
yksityisissä																	
(12 897 hoitopäivää)	—	—	—	—	23	28	—	—	13	18	10	10	23	28	—	—	51
(Aula-tk.)																	
II Vajaa- mielislaitoksissa	2	2	48	21	137	101	93	57	72	54	22	13	166	103	21	21	311
Kaupungin laitoksessa	—	—	9	1	16	6	7	3	17	4	1	—	23	7	2	—	32
Valtion laitoksissa	—	—	2	—	11	11	—	2	7	3	6	6	11	7	2	4	24
Kuntainliiton (ruots.) laitok- sessa	—	1	6	3	7	4	5	1	5	6	3	1	13	7	—	1	21
Säätiöiden ja yhdistysten lai- toksissa	2	1	31	17	103	80	81	51	43	41	12	6	119	82	17	16	234
III Lastenhuoltolaitoksissa	29	15	52	37	26	18	61	42	24	16	22	12	80	56	27	14	177
Kaupungin omistamissa	25	12	45	20	23	18	51	29	24	11	18	10	70	41	23	9	143
Yksityisissä lastenhuoltolai- toksissa	4	3	7	17	3	—	10	13	—	5	4	2	10	15	4	5	34
IV Sairaaloissa ja hoitokodeissa ...	—	—	3	—	110	114	11	6	44	59	58	49	93	99	20	15	227
V Yksityiskoti- (=perhe) hoidossa	—	—	2	3	6	6	—	3	3	2	5	4	5	6	3	3	17
Vajaa- mielisiä (I—V)	69	32	171	106	443	419	213	135	235	248	235	174	607	494	76	63	1 240

21 Lastensuojelutoimi

Seuraavissa taulukoissa on eräitä tietoja lasten vanhemmista ja hoito-olosuhteista ennen ilmoituksen saapumista lastensuojeluviranomaisille.

Lapset vanhempiensa somaattisen ja psyykkisen terveyden mukaan sekä lapset vanhempiensa sosiaalisen sopeutumisen häiriöiden mukaan ilmenevät seuraavasta:

Isän somaattinen ja psyykinen terveys	Lastenhuolto											Yhteensä
	Äidin somaattinen ja psyykinen terveys										Yhteensä	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0		
1 Puuttuu huoltaja	46	996	142	85	6	14	228	40	85	39	1 681	
2 Terve	41	442	217	43	—	—	57	30	54	24	908	
3 Tilapäisesti sairas	4	11	8	1	—	—	2	2	9	—	37	
4 Kroonisesti sairas tai invalidi	11	68	20	21	—	—	15	3	12	8	158	
5 Työkyvytön	2	3	1	—	2	—	—	1	2	1	12	
6 Rekist. vajaamielinen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Muuten psyykkisesti poikkeava	16	58	23	9	—	3	99	10	21	4	243	
8 Ollut psykiatrin hoidossa	3	12	5	1	—	—	4	10	2	8	45	
9 On mielisairas	3	5	4	1	—	—	4	1	13	1	32	
0 Ei tietoa	15	161	72	18	2	1	27	16	26	75	413	
Yhteensä	141	1 756	492	179	10	18	436	113	224	160	3 529	
	Vajaamielishuolto											
1 Puuttuu huoltaja	33	61	18	13	5	2	12	1	3	51	199	
2 Terve	3	253	52	17	4	—	3	3	2	5	342	
3 Tilapäisesti sairas	4	17	4	1	1	—	3	1	—	1	32	
4 Kroonisesti sairas tai invalidi	3	39	7	16	—	—	3	4	—	2	74	
5 Työkyvytön	—	3	—	2	—	—	1	—	—	—	6	
6 Rekist. vajaamielinen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Muuten psyykkisesti poikkeava	1	9	2	1	—	—	3	3	1	2	22	
8 Ollut psykiatrin hoidossa	1	2	2	1	—	—	1	—	1	1	9	
9 On mielisairas	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	
0 Ei tietoa	7	12	5	3	2	—	2	—	—	59	90	
Yhteensä	52	398	90	54	12	2	29	12	7	121	777	

Isän sosiaalisen sopeutumisen häiriöt	Lastenhuolto										Yhteensä
	Äidin sosiaalisen sopeutumisen häiriötä									Yhteensä	
	1	2	3	4	5	6	7	0			
1 Ilman huoltajaa	46	1 176	43	129	33	4	104	146	1 681		
2 Ei tiedossa häiriötä	29	550	4	19	—	1	11	23	637		
3 Päihdyttävien aineiden väärinkäyttö	33	285	59	11	4	—	25	45	462		
4 Irtolaistapaista elämää	—	4	1	4	—	—	2	2	13		
5 Merkittävää rikollisuutta	5	71	2	10	6	—	8	6	108		
6 Väkivaltaisuuksia perhepiirissä	1	19	—	1	—	2	—	2	25		
7 Kaksi tai useampia kohd. 3—6 tark. häir.	12	93	29	7	6	—	53	11	211		
0 Ei tietoa	15	195	17	16	7	—	12	130	392		
Yhteensä	141	2 393	155	197	56	7	215	365	3 529		
	Vajaamielishuolto										
1 Ilman huoltajaa	33	87	1	5	—	—	2	71	199		
2 Ei tiedossa häiriötä	8	379	3	1	—	—	—	8	399		
3 Päihdyttävien aineiden väärinkäyttö	4	41	2	2	—	—	—	11	60		
4 Irtolaistapaista elämää	—	2	—	1	—	—	—	—	3		
5 Merkittävää rikollisuutta	—	4	—	1	—	—	—	2	7		
6 Väkivaltaisuuksia perhepiirissä	—	1	—	—	—	1	—	3	5		
7 Kaksi tai useampia kohd. 3—6 tark. häir.	—	3	—	—	—	—	—	1	4		
0 Ei tietoa	7	23	1	—	—	—	—	69	100		
Yhteensä	52	540	7	10	—	1	2	165	777		

Lasten hoito-olosuhteet ilmoituksen saapua lastensuojeluviranomaisille

Hoitotilanne	Lastenhuolto						
	Vanhemmat asuneet Helsingissä						
	Eivät asuneet	—1 v	1—2 v	3—9 v	10 v—	Ei tietoa	Yhteensä
Molempien vanhempien luona	16	88	70	211	281	86	752
Äidin ja isäpuolen »	4	10	7	25	24	3	73
Isän ja äitipuolen »	—	2	2	9	3	—	16
Äidin »	53	169	139	245	339	79	1 024
Isän »	1	11	9	25	51	5	102
Äidin ja elatusvelv. »	5	3	5	11	15	4	43
Sukulaisten »	18	47	33	76	143	49	366
Kasvatusvanhempien »	8	19	13	26	27	28	121
Ottovanhempien »	—	—	1	1	3	—	5
Muiden »	2	15	13	21	35	27	113
Laitos- ja sairaalahoitossa	89	144	158	191	235	91	908
Tuntematon	1	—	1	—	—	4	6
Yhteensä	197	508	451	841	1 156	376	3 529
	Vajaamielishuolto						
Molempien vanhempien luona	1	3	11	67	358	17	457
Äidin ja isäpuolen »	—	1	1	—	5	1	8
Isän ja äitipuolen »	—	—	—	1	2	—	3
Äidin »	3	3	4	17	74	6	107
Isän »	—	—	—	2	8	—	10
Äidin ja elatusvelv. »	—	—	—	—	4	—	4
Sukulaisten »	—	—	—	3	12	4	19
Kasvatusvanhempien »	—	—	—	—	2	—	2
Ottovanhempien »	—	—	—	—	3	—	3
Muitten »	1	—	1	3	10	4	19
Laitos- ja sairaalahoitossa	11	1	3	18	87	18	138
Tuntematon	1	—	1	—	5	—	7
Yhteensä	17	8	21	111	570	50	777

Suojelukasvatustoimisto

Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia ja nuoria koskevia ilmoituksia saapui toimiston kertomusvuoden aikana kaikkiaan 4 355

(3 840), mihin lukuun sisältyvät myös sellaiset selvitys- ja tutkimustapaukset, jotka eivät aiheuttaneet varsinaisia lastensuojelutoimenpiteitä. Ilmoittajan ja ilmoituksen aiheen mukaan tapaukset jakaantuivat seuraavasti:

Vuoden 1966 aikana saapuneet ilmoitukset

A. Ilmoittajan mukaan

Ilmoittaja	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Vanhemmat	146	201	347
Muu omainen	9	21	30
Huollettava itse	24	28	52
Muu yksityinen henkilö	43	34	77
Lastensuojeluviranomainen	52	59	111
Muu huoltoviranomainen	24	14	38
Terveystieteiden viranomaisen	3	1	4
Kouluviranomainen	133	67	200
Poliisi	2 581	655	3 236
Tuomioistuimien	220	36	256
Muu	1	3	4
Yhteensä	3 236	1 119	4 355

21. Lastensuojelutoimi

B. Ilmoituksen aiheen mukaan

Ilmoituksen aihe	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Varkaus, näpistäminen, törkeä varkaus, murto	977	174	1 151
Moottoriajoneuvon anastaminen, haltuunotto tai luvaton käyttö	200	5	205
Muu omaisuusrikos	132	17	149
Väkivaltarikos	181	7	188
Väkijuomalakirikos	143	7	150
Moottoriajoneuvoliikenne-rikos	91	—	91
Muu liikenne-rikos	10	3	13
Juopumus	699	95	794
Muu rikos tai rikoksen laatu epäselvä	158	33	191
Muu kuin rikosasia	645	778	1 423
Yhteensä	3 236	1 119	4 355

1 423 ilmoituksesta, jotka koskivat muuta kuin rikosasiaa, 847 koski päihtymistä, keräämistä tai irtolaistapaista elämää ja tä-

mänlaatuiset selkkaukset jakaantuvat olosuhteiden ja tapahtumapaikan mukaan seuraavasti:

Tapahtumapaikka	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Rautatie- tai linja-autoasemanseudulla	81	104	185
Muulla ulkosalla	79	84	163
Laivassa tai satamassa	5	59	64
Kiitolinja- ym. liikenteessä	31	74	105
Ravintolassa, kahvilassa tai huvipaikassa	3	16	19
Yksityisasunnossa	13	62	75
Muussa tai selvittämättömässä tilanteessa	96	140	236
Yhteensä	308	539	847

Kertomusvuoden kuluessa antoi syyttäjä tai oikeusviranomainen seuraavat päätökset suojelukasvatustoimiston tutkittavana tai huollettavana olevien 15—17 -vuotiaana ri-

koksen tehneiden nuorten rikosasioissa (mikäli rangaistus oli sekä sakko- että vapausrangaistus, merkitty vain vapausrangaistuksen ryhmään):

Syyttäjän tai tuomioistuimen päätös rikosasiassa	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Katsottu ymmärrystä vailla olevaksi	4	—	4
Syyttäjä luopunut syytteestä tai syyte hylätty	72	17	89
Syyttäjä jättänyt syyttämättä LNR 2 §:n nojalla ¹⁾	114	10	124
Oikeus jättänyt tuomitsematta LNR 3 §:n nojalla	201	61	262
Ehdollinen sakkorangaistus	19	—	19
» vapausrangaistus	190	27	217
Ehdoton sakkorangaistus	365	23	388
» vapausrangaistus alle 6 kk	19	—	19
» vapausrangaistus 6 kk tai enemmän	39	2	41
Yhteensä	1 023	140	1 163

Suojelukasvatusjaoston ja -toimiston suorittamat uudet *huoltotoimenpiteet* ilmenevät

seuraavasta. Sama alaikäinen on voinut vuoden kuluessa saada useammanlaista kotikas-

¹⁾ Laki nuorista rikoksentekijöistä 31.5.1940.

vatusta tukevaa avohuoltoa ja sijaishuoltoa. Samasta henkilöstä on kuitenkin merkitty seuraavaan korkeintaan kaksi avohuoltotoi-

menpidettä ja korkeintaan yksi sijaishuoltotoimenpide.

Huoltotoimenpide	Lapsen ikä, vuotta																		Tunte- maton	Kaikkiaan		
	--6		7--8		9--12		13--14		15		16--17		18--		P	T	Yht.					
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T								
<i>Kotikasvatusta tukeva avo- huolto</i>																						
Vajaamielisvalvonta ...	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1	--	--	2	--	2					
Kasvatilapsen valvonta	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	1	--	1					
Nuoren kotiapulaisen huolto	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--					
Muu ansiotyötä koskeva toimenpide	--	--	--	--	--	--	--	--	6	1	--	1	2	--	2	8	10					
Sosiaalinen oikeusapu ...	--	--	--	--	9	--	16	1	30	5	56	13	2	2	113	21	134					
Sos.lääk.tston tai vajaa- mielisneuvolan tutki- mus	--	--	--	--	--	1	7	10	4	7	14	9	3	1	--	28	56					
Tutkimus, neuvonta, oh- jaus	1	3	7	1	120	6	218	59	114	58	339	166	154	57	1	953	351	1 304				
Varoitus	--	--	--	--	1	--	2	--	1	--	4	1	1	--	9	1	10					
Toimittaminen kotikun- taan	--	--	--	--	12	2	27	11	17	23	25	81	7	23	--	88	140	228				
» sairaalahoitoon	--	--	--	--	5	--	4	1	2	--	4	8	1	3	--	16	12	28				
Suojeluvälvojan mää- räminen	--	--	--	--	9	2	17	5	11	3	24	17	10	14	--	71	41	112				
Muu valvojan määrää- minen	--	--	--	--	1	1	9	1	14	13	52	23	27	35	--	103	73	176				
Taloudellinen avustami- nen	--	--	--	--	4	--	20	2	12	7	35	63	34	36	--	105	108	213				
Kesäsijoitus	--	--	--	--	1	--	3	--	--	--	--	--	--	--	4	--	4					
Annettu erityinen lau- sunto viraston ulkop.	--	--	--	--	--	4	1	7	1	38	3	27	2	--	76	7	83					
Yhteensä	1	3	7	1	162	12	327	91	212	123	593	384	269	175	1	1 571	790	2 361				
<i>Sijaishuolto, huostaanoton muoto</i>																						
9 § 1 (orpona tai hyl- jättynä)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--				
9 § 2c (toistaiseksi van- hemp. suostum.)	--	--	--	--	4	--	10	2	3	4	2	5	--	--	19	11	30					
11 § (luovutussopimuk- sen nojalla)	--	--	--	--	4	--	12	--	14	4	18	9	1	1	49	14	63					
12 § ja 17 § (vastoin vanh. tahtoa)	--	--	--	--	1	--	1	1	3	2	1	4	1	--	7	7	14					
19 § (väliaikainen sijoi- tus)	--	--	1	--	2	--	9	2	2	1	5	9	--	3	19	15	34					
Jälkihuoltosijoitus	--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1					
Vajaamielislakiin perus- tuva sijoitus	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--				
Yhteensä	--	--	1	--	11	--	33	5	22	11	26	27	2	4	95	47	142					
Ratkaisematta 31.12. ...	--	--	--	--	33	5	54	14	36	12	73	39	3	--	199	70	269					
Yhteensä	--	--	1	--	44	5	87	19	58	23	99	66	5	4	294	117	411					
Siitä sekä avo- että sijais- huoltoa saaneet	--	--	1	--	17	1	32	9	29	18	56	41	3	4	138	73	211					

21. Lastensuojelutoimi

Toimiston tutkittavaksi ottamien tai huoltamien lasten tai nuorten luku oli 2 485 (2 359), mihin eivät kuitenkaan sisällyneet rangaistusmääräysasiat eivätkä koulukuraattorin hoitamat tapaukset. Tutkittujen jakaantuminen ikäryhmiin ilmenee seuraavasta:

Syntymävuosi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
1960—	1	3	4
1958—1959	10	1	11
1954—1957	154	10	164
1951—1953	508	189	697
1949—1950	723	337	1 060
—1948	407	138	545
Ikä tuntematon	3	1	4
Yhteensä	1 806	679	2 485

Alaikäiset tarvitsivat huoltoa osittain lastensuojelulain 8 §:n 1 mom:n a, b ja c-kohdissa mainittujen kehityshäiriöiden sekä perheolosuhteissa esiintyvien vaikeuksien johdosta, osittain lastensuojelulain 8 §:n 1 momentin e-kohdassa ja 2 momentissa mainittujen sopeutumishäiriöiden takia. Huollontarpeen kahden pääaiheen mukaan rekisteröitiin vuoden kuluessa huolletut 2 710 alaikäistä.

Rangaistusmääräykset. Toimisto käsitteli 4 530 (3 816) poliisiviranomaisen esitystä rangaistusmääräysmenettelyn käyttämiseksi

nuoria rikoksentekejiä koskeissa asioissa. Näistä 618 koski alle 18-vuotiaita ja 3 912 yli 18-vuotiaita. Moottoriajoneuvoliikenne-rikoksia oli 3 353, muita liikenne-rikoksia 35, juopumusrikoksia 721 ja muita rikoksia 421.

Koulukuraattorin työ aloitettiin kokeilu- luonteisena 1.3. Aleksis Kiven kansakoulussa. Kuraattori otti hoitoonsa kevätlukukaudella 53 ja syyslukukaudella 75 eli yhteensä 128 oppilasta. Näistä oli I—II luokkien oppilaita 21, III—VI luokkien oppilaita 30 ja VII—VIII luokkalaisia 77. Koulun johtaja ilmoitti kuraattorin hoitoon 3, opettaja 71, koululääkäri tai -hoitaja 15, lapsen huoltaja 8, oppilas itse 6 ja sairaala 3, minkä lisäksi kuraattori otti arvioitavaksi 22 oppikoulusta kansakouluun palaavaa oppilasta mahdollisen avun tarpeen vuoksi. Toiminnan vireillepanevana aiheena oli koulun laiminlyönti 53 oppilaan kohdalla, kouluyhteisössä esiintyneet ristiriidat 10 tapauksessa, oppilaan erilaiset käytösrikkomukset 4, oppilaan sairaus 7, oppilaan perheen sisäiset ongelmat 9, perheen asuntovaikeudet 3, oppilaan levottomuus 11, oppimisvaikeudet 6, oppikoulusta kansakouluun palaaminen 22 tapauksessa ja muu aihe 3 tapauksessa. Kuraattori suoritti itse kaikki huoltavat toimenpiteet 60 lapsen asiassa ja ohjasi lastensuojeluviraston, kasvatusneuvolan, koululääkärin ja muiden toimistojen hoitoon 68 lasta.

Sijoitetut lapset ikäryhmittäin sekä hoitopäivät toimenpiteen perustelun mukaan

Ikä	Orpo 9 § 1			Hylätty 9 § 1			Toistaiseksi vanh. suost. 9 § 2c			Luovutussopimus 11 §			Vastoin vanh. tah- toa 12 §, 17 §			Väliaik. sijoit. 19 §			Jälkihuoltosij. 1)			Vajaamielislakiin perustuva sijoitus			Kaikkiaan			
	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	P	T	Yht.	
0-6	1	4	5	10	16	26	537	445	982	237	233	470	1	4	5	31	27	58	—	—	—	—	—	—	817	729	1 546	
7-	13	25	38	55	43	98	325	263	588	523	514	1 037	18	18	36	13	17	30	94	62	156	—	—	—	1 041	942	1 983	
LH*	14	29	43	65	59	124	862	708	1 570	760	747	1 507	19	22	41	44	44	88	94	62	156	—	—	—	1 858	1 671	3 529	
0-6	—	—	—	—	—	—	25	14	39	4	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	9	34	22	56	
7-	—	—	—	—	1	1	56	31	87	16	17	33	—	—	—	—	—	—	3	4	7	213	149	362	288	202	490	
VM*	—	—	—	—	1	1	81	45	126	20	21	41	—	—	—	—	—	—	3	4	7	218	153	371	322	224	546	
0-6	1	4	5	10	16	26	562	459	1 021	241	237	478	1	4	5	31	27	58	—	—	—	5	4	9	851	751	1 602	
7-	13	25	38	55	55	99	381	294	675	539	531	1 070	18	18	36	13	17	30	97	66	163	213	149	362	1 329	1 144	2 473	
LHT*	14	29	43	65	60	125	943	753	1 696	780	768	1 548	19	22	41	44	44	88	97	66	163	218	153	371	2 180	1 895	4 075	
0-6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7-	—	—	—	—	—	—	47	28	75	151	49	200	32	10	42	94	73	167	26	20	46	—	—	—	350	180	530	
SKT*	—	—	—	—	—	—	47	28	75	151	49	200	32	10	42	94	73	167	26	20	46	—	—	—	350	180	530	
0-6	1	4	5	10	16	26	562	459	1 021	241	237	478	1	4	5	31	27	58	—	—	—	5	4	9	751	851	1 602	
7-	13	25	38	55	44	99	428	322	750	690	580	1 270	50	28	78	107	90	197	123	86	209	213	149	362	1 679	1 324	3 003	
Yhteensä	14	29	43	65	60	125	990	781	1 771	931	817	1 748	51	32	83	138	117	255	123	86	209	218	153	371	2 430	2 175	4 605	

*) LH = Lastenhuolto, VM = Vajaamielishuolto, LHT = Lastenhuoltotoimisto ja SKT = Suojelukasvatustoimisto.

Hoitopäivät

	Hoitopäivät		
	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Lastenhuolto	489 837	450 660	940 497
Vajaamielishuolto	107 732	71 610	179 342
Lastenhuoltotoimisto	597 569	522 270	1 119 839
Suojelukasvatustoimisto	2) 65 809	22 979	2) 88 788
Yhteensä	663 378	545 249	1 208 627

1) Jälkihuollossa olleet poistuneet, 35 poikaa ja 33 tyttöä, on sijoitettu sen §:n mukaan, jonka perusteella huostaanotto on tapahtunut. — 2) Lisäksi 3 poikaa, hoitopäiviä 90, joiden sijoitus ja huostaanotto olivat ratkaisematta 31.12.1966.

Elatusaputoimisto

Elatusaputoimistossa pidettyyn avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten luetteloon merkittiin uusia tapauksia vuoden aikana 735 ja poistettiin 601. Kun v:lta 1965 siirtyi 4 242 tapausta, oli kertomusvuoden lopussa luettelossa 4 376 lasta.

Seuraavat asetelmat valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien ja elatusvelvollisten siviilisäätyä ja ikää lasten syntyessä.

Siviilisääty	Äitejä	Elatus- velvollisia
Naimattomia	3 492	1 717
Leskiä ja laillisesti eronneita	612	496
Naimisissa olevia	262	1 340
Tiedot puuttuvat	10	823
Yhteensä	4 376	4 376

Ikä, vuotta	Äitejä	Elatus- velvollisia
—15	12	1
16—19	750	260
20—24	1 592	1 091
25—29	983	1 015
30—34	561	620
35—39	339	363
40—44	128	211
45—49	10	118
50—	—	90
Tiedot puuttuvat	1	607
Yhteensä	4 376	4 376

Lastenvalvojan luetteloissa olevista *lapsista kuoli* kertomusvuoden aikana 12, joista 10 oli sairaalassa ja 2 hoitokodissa.

Kuolemansyy

Heikko ja elinkelvoton	6
Keuhkoverenvuoto	1
Märkivä aivokalvon tulehdus	1
Synnynnäinen sydänvika	1
Syöpä	1
Tukehtuminen	1
Tapaturma	1

Ottolapsiksi hyväksyttiin 60 lastenvalvojan luetteloissa ollutta avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta.

Selvitystoimenpiteet. Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja äitien antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskinäisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi makaajaksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määrästä ei päästy yksimielisyyteen, otettiin lapsen äidin pyynnöstä tai viran puolesta elatusvelvollista vastaan haaste. Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskinäisellä sopimuksella 200 (193) tapauksessa ja tuomioistuimen päätöksellä 105 (83) tapauksessa.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain perusteella haettiin kantajana esiintyvän äidin puolesta 78 (49) tapauksessa maksutonta oikeudenkäyntiä. Hakemuksia hyväksyttiin 77 (47) ja hylättiin 1 (2). Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 329 (330) kertaa. Muille sosiaaliviranomaisille annettiin virka-apua lastenvalvojan toimialaan kuuluvissa tehtävissä 176 (181) tapauksessa.

Elatusaputoimiston tehtäviin kuuluivat myös elatusavun turvaamisesta eräissä tapauksissa annetussa laissa tarkoitettut asiat. Tämän lain perusteella tehtiin uusia työlaitosesityksiä avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten osalta 100 (37) ja avioliitossa syntyneiden lasten osalta 104 (82) tapauksessa. Lääninhallituksen päätös saatiin yhteensä 98 (199) tapauksessa. Päätöksistä oli hylkääviä 3 (19). Elatusapujaostossa käsiteltiin työlaitoksessa olevien elatusvelvollisten 100 (157) työloma-anomusta ja 146 (205) tapauksessa määrättiin työlomalla ollut palautettavaksi työlaitokseen.

Tilastoa elatusavun ennakosta v. 1966

	Hakemuksia jätetty kpl	Ennakkoa suoritettu					Hylätty		Lakkautettu				Keskeytetty	
		nostajien luku		lasten luku		mk	nos- tasia	lapsia	nostajia		lapsia		nos- tasia	lapsia
		pl ¹⁾	au ²⁾	pl	au				pl	au	pl	au		
Tammikuu	71	1 488	492	2 284	511	109 255	2	5	24	10	38	11	4	5
Helmikuu	68	1 501	514	2 301	536	110 751	3	4	20	8	30	8	12	19
Maaliskuu	67	1 566	509	2 378	548	114 632	—	—	10	8	20	8	5	7
Huhtikuu	41	1 554	538	2 366	556	114 467	1	1	8	5	11	5	4	4
Toukokuu	64	1 623	530	2 500	550	119 194	3	5	20	6	22	6	9	9
Kesäkuu	68	1 614	525	2 466	547	117 754	7	10	13	1	16	1	9	9
Heinäkuu.....	70	1 581	528	2 427	547	116 468	—	—	21	5	31	5	13	18
Elokuu	53	1 666	559	2 552	580	122 749	2	3	13	3	21	3	10	10
Syyskuu	64	1 689	582	2 607	604	125 680	6	7	24	5	28	5	6	6
Lokakuu	65	1 657	578	2 512	602	121 544	4	5	31	3	42	3	7	8
Marraskuu	60	1 614	557	2 441	578	117 719	4	5	20	4	48	4	6	6
Joulukuu	33	1 683	620	2 530	639	123 875	4	6	10	6	23	6	10	11
	724					1 414 088	36	51	214	64	330	65	95	112

¹⁾ pl = perhelapsia. — ²⁾ au = avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia.

	Ennakon jakaantuminen perheen suuruuden mukaan									
	1 lapsi		2 lasta		3 lasta		4 lasta	5 lasta	6 lasta	
	au	pl	au	pl	au	pl	pl	pl	pl	
Tammikuu	475	900	15	428	2	126	24	6	4	
Helmikuu	494	919	18	416	2	129	26	7	4	
Maaliskuu	502	959	21	446	2	126	25	6	4	
Huhtikuu	520	953	17	439	1	129	21	8	4	
Toukokuu	512	972	16	477	2	137	26	7	4	
Kesäkuu	505	983	18	461	2	135	23	8	4	
Heinäkuu	511	951	15	465	2	128	27	6	4	
Elokuu	539	1 012	19	481	1	128	35	6	4	
Syyskuu	562	1 012	18	500	2	131	33	8	5	
Lokakuu	556	1 022	20	467	2	133	23	7	5	
Marraskuu	538	998	17	455	2	126	24	7	4	
Joulukuu	602	1 050	17	473	1	123	25	7	5	

Elatusavun ennakkoa suoritettiin 3 098 nostajalle 4 381 lapsesta (au-lapsia 885 — nostajia 874, pl-lapsia 3 496 — nostajia 2 224).

Uudenmaan lääninhallitus vapautti elatus-

velvollisen korvaamasta elatusavun ennakkoa (§ 17) 1.1.1964—31.12.1966 välisenä aikana 44 381 mk ja 1.1.—31.3.1967 välisenä aikana 30 541 mk eli yhteensä 31.3.1967 mennessä 74 922 mk.

21. Lastensuojelutoimi

Lastenvalvojan rahavarat ja tilitapahtumat v. 1966

Tulot			
	Au-lapset mk	Aviolapset mk	Yhteensä mk
Siirto v:sta 1965:			
Lastenvalvojan talletus-, säästö-, postisiirtotilin ja kassan saldo	—	—	157 056
Valvottujen säästötilien saldo	209 567	557	210 124
Lapsille perityt elatusmaksut	895 527	595 540	1 491 067
Kaupungille suoritettavat hoitomaksujen korvaukset	251 614	11 750	263 364
Peritty elatusapuennakkoa	53 395	161 776	215 171
Kuntien tilittämät ennakkokorvaukset	480	1 842	2 322
Rahatoimiston Kallion osastolta elatusapuennakkoa	—	—	1 127 450
Yksityisiltä perityt oikeuskulujen korvaukset	6 905	275	7 180
Kaupungin suorittamat oikeuskulujen korvaukset v:lta 1966	7 235	2 301	9 536
Korkotuloja	9 826	24	9 850
Lastenvalvojan säästö- ja talletustilin korko	—	—	2 583
		Yhteensä	3 495 703

Menot

Huoltajalle suoritettavat lasten hoitokorvaukset	899 246	570 255	1 469 501
Kaupungille suoritettavat hoitomaksujen korvaukset	251 614	11 750	263 364
Maksettu elatusapuennakkoa	263 389	1 150 699	1 414 088
Ennakkokorvaukset kunnille	2 452	3 940	6 392
Kaupungille suoritettavat oikeuskulujen korvaukset	65	—	65
Oikeuskuluihin käytetty	14 075	2 576	16 651
Lastenvalvojan säästö- ja talletustilin korko	—	—	2 583
Siirto v:een 1967:			
Lastenvalvojan talletus-, säästö-, postisiirtotilin ja kassan saldo	—	—	108 715
Valvottujen säästötilien saldo + obligaatiot	213 703	641	214 344
		Yhteensä	3 495 703

Sosiaalilääkäarin toimisto

Kertomusvuonna tutkittiin 701 lasta ja tutkittavaksi ilmoitetuista siirtyi keskeneräisinä tai tutkimusta odottamaan seuraavaan vuoteen 111. Tapaukset jakaantuivat lähettäjien mukaan seuraavasti:

lastenhuoltotoimisto	437
vajaamielishuolto	71
suojelukasvatustoimisto	304

Tutkimukset suoritettiin ryhmätyönä. Esi-tiedot saatiin yleensä lähettävän toimiston huoltotarkastajalta.

Polikliinisessä yksilöhoidossa oli omilla työntekijöillä 71 lasta ja nuorta, hoitokertoja 659, lasten vanhempia 22, hoitokertoja 196. Ulkopuolisilla terapeuteilla oli hoidossa 4 lasta, hoitokertoja 172.

Uutena toimintamuotona kehitettiin lastensuojeluviraston ja terveydenhoitoviraston yhteistyötä Vuosaaren lasten- ja äitiysneuvolassa. Tätä työtä suoritti eräs toimiston psykologi pitäen alustuksia odottavien äitien keskusteluilloissa, osallistuen työryhmäneuvotteluihin ja johtaen nuorten äitien ryhmää. Psykoterapiaan liittyvistä kysymyksistä pidettiin viikottain neuvottelu, samoin koko

toimistoa koskeva yhteisneuvottelu, johon osallistui myös Naulakallion ja Outamon vastaanottokotien psykologit. Tämän kokeilun tulokset osottautuivat myönteisiksi. Kaikista tapauksista pidettiin suunnitteleva alkuneuvottelu sekä tutkituista tapauksista 357:ssä laajemman työryhmän yhteisneuvottelu. Psykiatri ja psykologi osallistuivat sään-

nöllisiin kasvatuskoti- ja adoptio-asioiden neuvotteluihin.

Henkilökunta osallistui konsultoivina asiantuntijoina erilaisiin työn kehittämisen- ja laitossuunnitteluneuvotteluihin ja esitelmöihin erilaisissa koulutustilaisuuksissa.

Tiedot tutkituista tapauksista ilmenevät seuraavista taulukoista.

Tutkimusaineisto:

	Ikäryhmitys										Kaikkiaan
	0—6 v		7—15 v		16—17 v		18 v		Yhteensä		
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	
<i>Jäljellä v:een 1966</i>											
Lastenhuoltotoimisto	15	8	23	14	—	1	1	—	39	23	62
» vajaanmielisosasto	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Suojelukasvatustoimisto	—	—	13	5	6	8	1	—	20	13	33
<i>Uusia v. 1966</i>											
Lastenhuoltotoimisto	54	37	163	92	16	9	1	3	234	141	375
» vajaanmielisosasto	5	2	25	12	6	2	8	10	44	26	70
Suojelukasvatustoimisto	—	—	125	61	34	46	3	2	162	109	271
<i>Yhteensä</i>											
Lastenhuoltotoimisto	69	45	186	106	16	10	2	3	273	164	437
» vajaanmielisosasto	5	2	25	13	6	2	8	10	44	27	71
Suojelukasvatustoimisto	—	—	138	66	40	54	4	2	182	122	304
Kaikki yhteensä	74	47	349	185	62	66	14	15	499	313	812
Poistettu v. 1966	66	40	300	155	58	56	13	13	437	264	701
Jäljellä v:een 1967	8	7	49	30	4	10	1	2	62	49	111

Tutkimukseen ilmoitettujen lasten ja nuorten ym. ¹⁾ henkilöiden huoltajien sosiaalinen asema:

Huoltajan sosiaaliryhmä ²⁾	Ehyt koti		Poikkeava koti		Kasvatuskoti		Laitos		Yhteensä		Kaikkiaan
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	
I	9	5	5	—	—	—	6	—	20	5	25
II	18	15	16	5	1	—	21	4	56	24	80
III	34	25	46	43	32	12	108	52	220	132	352
IV	25	19	21	32	32	25	125	76	203	152	355
Yhteensä	86	64	88	80	65	37	260	132	499	313	812

¹⁾ ym. — aikuiset vajaanmieliset tai joskus lasten vanhemmat.

²⁾ I Johtavassa asemassa olevia yms.

II Pienyrittäjiä, työnjohtajia, ylempää toimistohenkilöstöä yms.

III Ammattityöntekijöitä, alemmaa toimistohenkilöstöä yms.

IV Apu- ja sekatyöntekijöitä yms.

21. Lastensuojelutoimi

Tutkittujen ominaisuudet:

	0-6 v		7-15 v		16-17 v		18 v-		Yhteensä		Kaikkiaan
	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	
<i>Älykkyytaso</i>											
130	1	1	1	—	—	—	—	—	2	1	3
110-129	6	7	19	8	3	2	—	—	28	17	45
90-109	25	14	74	21	3	2	1	—	103	37	140
80-89	12	5	33	12	5	2	1	—	51	19	70
60-79	10	8	32	15	4	1	4	3	50	27	77
40-59	1	2	3	5	3	—	2	5	9	12	21
alle 40	—	1	9	1	1	1	1	1	11	4	15
V. 1966 ei tutkittu	19	9	178	123	43	58	5	6	245	196	441
Yhteensä	74	47	349	185	62	66	14	15	499	313	812
<i>Sukurasitus ¹⁾</i>											
Rangaistus	4	1	24	18	5	4	—	—	33	23	56
Poikkeava elämäntapa	14	8	100	58	13	13	1	1	128	80	208
Vajaamielisyys	3	2	19	6	3	—	—	1	25	9	34
Mielisairaus	8	8	51	29	9	4	1	2	69	43	112
Muu pitkäaikainen sairaus	3	4	14	5	3	3	—	1	20	13	33
Aistivallisuus	1	—	2	—	—	—	—	—	3	—	3
Yhteensä	33	23	210	116	33	24	2	5	278	168	446
<i>Kasvuympäristön erikoisuus ²⁾</i>											
Avioton	37	23	86	37	7	4	3	1	133	65	198
Äiti, isä tai molemmat kuolleet	2	2	36	27	10	6	2	4	50	39	89
Avio- tai asumusero	18	11	100	55	22	25	1	—	141	91	232
Äiti- tai isäpuoli	5	4	44	13	11	7	—	—	60	24	84
Otto- tai kasvatusvanhemmat	18	17	51	21	1	—	—	—	70	38	108
Lasten- tai nuorisokoti	47	26	144	80	16	7	2	—	209	113	322
Suojelukasvatus, vastaanottokoti ym. vastaavat laitokset	—	—	36	1	6	9	1	—	43	10	53
Tutkinta-asema	—	—	23	23	7	19	—	—	30	42	72
Yhteensä	127	83	520	257	80	77	9	5	736	422	1158

¹⁾ Kaikkien tutkittavien lähisuvun sukurasitukseen luettavat asiat. — ²⁾ Sama lapsi saattaa esiintyä useassa eri kohdassa.

Poistetut lapset, nuoret ym.¹⁾ henkilöt ryhmitettyinä diagnoosin ja toimenpiteiden mukaan:

Kaikista tutkituista selvitys ja lausunto, lisäksi suosituksia ja toimenpiteitä, joita monen tutkitun osalta useita	300	310—318	320	321, 324	325, 0, 1, 4, 5	325, 2	325, 3	326, 3	326, 4	315—353	Muut	793	Tutkimus peruutettu	Keskeneräinen	Yhteensä
Tutkimus, selvitys ja lausunto lastenhuolto- ja suojelukasvatustoimistolle	1	50	5	115	28	46	42	42	9	7	7	33	7	—	392
Suositus kasvatuskotiin	—	1	—	3	—	2	6	1	—	—	—	5	—	—	18
» lastenkotiin, vastaanotto- tai nuorisokotiin	—	5	—	20	—	3	—	8	3	1	1	2	—	—	43
» koulukotiin	—	1	—	4	—	3	2	3	5	—	—	—	—	—	18
» sairaalaan	5	1	—	15	2	4	3	4	1	1	—	—	—	—	36
» sairaalan poliklinikatutkimukseen	—	—	—	8	—	6	8	—	3	2	1	2	—	—	30
» yksilöterapiaan (poliklin.)	—	4	—	8	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	18
Ehdotettu koulunkäynnin alkamisen siirtämistä	—	4	—	—	—	6	9	—	—	—	2	1	—	—	22
» apukouluun	—	—	—	2	—	7	3	—	—	—	—	—	—	—	12
» muuta koulujärjestelyä	—	10	—	8	—	—	1	8	1	2	—	—	—	—	30
» oppivelvollisuuden suorittamista yksityisesti	1	6	—	3	—	—	2	7	3	—	—	—	—	—	22
Lausunto adoptioasiassa	—	1	—	2	1	2	3	1	—	—	—	24	—	—	34
» holhous- tai oikeusasiassa	1	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	5	—	—	10
» abortti- tai sterilisaatioasiassa	—	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Muu lääkärinlausunto	—	—	—	—	—	—	1	3	2	—	—	—	—	—	6
Lääkemääräys	—	10	—	15	3	6	10	3	1	3	1	—	—	—	52
Tutkimus tai hoito keskeneräinen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	111
Yhteensä	8	95	5	205	37	87	91	86	28	16	12	72	7	111	860

¹⁾ Kaikki yli 18-vuotiaat tutkittavat.

Taulukkoon sisältyvät diagnoosit selviävät seuraavasta tautinimistöstä:

300	Psychoses (mielisairaudet)
310—318	Psychoneuroses (neuroosit)
320	Constitutio psychopathica (luonnevikaisuus)
321, 324	Persona immatura (tunne-elämän kypsymättömyys ja häiriytyneisyys)
325,0	Idiotia (tylsämielisyys)
325,1	Imbecillitas (vähämielisyys)
325,4	Mongolismus (mongolismi)
325,5	Oligophreniae aliae (muu, ei määriteltävissä oleva vajaamielisyys)
325,2	Debilitas (heikkomieliisyys)
325,3	Deficientia intelligentiae (heikkolahjaisuus)

326,3	Maladaptatio acuta (sopeutumattomuus)
326,4	Abnormitas characteris (luonteen poikkeavuus)
351—353	Laesio cerebri intra partum (aivo-vaurio)
793	Observationes et explorationes (huomiointia ja tutkimuksia)

Vajaamielisneuvola. Lastensuojeluviraston vajaamielisneuvolassa oli 83 vastaanottokertaa. Yhteensä tutkittiin ja/tai hoidettiin 290 tapausta eli keskim. 3.5 tapausta vastaanottoa kohti. Vastaanottoa pyydettyessä ilmoitetun pääasiallisen syyn perusteella tapaukset jakautuivat seuraavasti:

21. Lastensuojelutoimi

Perustutkimus vajaamielisyyden ja sen asteen selvittämiseksi	66
Lääkehoidon määrääminen ja sen kontrollointi	81
Tutkimus ja lausunto erilaisia sosiaali- turva-anomuksia varten	27
Laitossijoituksen alkaessa suoritettu tarkastus	29
Neuvottelu ja ohjaus kasvatus- ja hoito- vaikeuksien vuoksi	43
Lähetä sairaala- tai poliklinikkatutki- muksiin tai hoitoon	7
Tutkimus ja lausunto lääkintävoimiste- lun tarpeesta	13
Tutkimus ja lausunto sterilisaatioesitys- tä varten	4
Tutkimus erilaisten lausuntojen antamis- ta varten (kansakoulu-, sotilas-, oikeus- ym. viranomaisille)	9
Muut syyt	11
Yhteensä	290

Neuvolaan tulon oli 60 tapauksessa kaksi tai useampia syitä.

Työryhmän muodostivat psykiatri, psykolo- git ja sosiaalityöntekijät. Vajaamielishuol- taja osallistui tapausneuvotteluihin.

V ä e s t ö a s i a i n t o i m i s t o

Äitiysavustukset. Hakemuksia otti vastaan lastensuojeluviraston lisäksi 35 lastenneuvo- laa, joissa neuvolapiirejä oli yhteensä 50. Virastoon jätettiin 238 (258) ja neuvoloihin 8 605 (8 317) hakemusta.

Jaosto käsitteli 8 843 (8 575) äitiysavus- tushakemusta. Näistä hyväksyttiin 8 603 (8 367) ja hylättiin 240 (208).

Avustus myönnettiin 8 490 (8 435) sellai- sille hakijalle, jotka olivat käyneet lain mää- räämässä tarkastuksessa ennen neljännen raskauskuukauden päättymistä sekä 113 (140) hakijalle, jotka olivat esittäneet päte- vän synn laiminlyöntiinsä.

Kertomusvuoden loppuun mennessä suori- tettiin hakijoille edelliseltä vuodelta nosta- matta jääneitä ja kertomusvuoden aikana myönnettyjä avustuksia yhteensä 470 600 (421 850) mk, näistä luontoisavustuksina 265 850 (241 600) mk. Ohjekirjasia odottaville äideille jaettiin edelleen kaupungin kustan- nuksella.

Seuraavat luvut osoittavat, miten hakijat noudattivat äitiysavustuslain määräämää tarkastuksessa käyntivelvollisuutta:

	Tarkastuksia
IV raskauskuukaudessa tai sitä ennen	8 521 (8 245)
V »	135 (127)
VI »	95 (107)
VII »	36 (47)
VIII »	32 (30)
IX »	13 (9)
X »	7 (1)
Ei lainkaan tarkastuksia ennen synnytystä	4 (9)
Yhteensä	8 843 (8 575)

Perhelisät. Perhelisähakemuksia oli yh- teensä 1 637 (1 719), joista hyväksyttiin 1 416 (1 484) ja hylättiin 200 (182). Veroyli- tyksen takia hylättiin 171 (149) ja muusta syystä 29 (33). Hakemuksista oli 21 (53) tois- tamiseen käsiteltävänä kokouksessa lapsen syntymän tai muun synn takia. Lisä myön- nettiin harkinnan perusteella 252 (288) per- heelle veroylityksestä huolimatta.

Perhelisää saaneella 1 416 (1 484) perheellä oli lisäksi oikeutettuja lapsia yhteensä 5 541 (5 845), joista 5 268 (5 565) alle 16-vuotiaita ja 272 (280) koulunkäynnin sekä 1 (—) työ- kyvyttömyyden perusteella huomioon otet- tuja 16 v täyttäneitä lapsia.

Perheet jakaantuivat lapsiluvun mukaan seuraavasti:

Lapsia perhettä kohden	Perheitä	Lapsia perhettä kohden	Perheitä
2	334 (338)	8	15 (17)
3	154 (159)	9	3 (6)
4	500 (534)	10	4 (3)
5	266 (272)	11	1 (1)
6	95 (113)	12	1 (—)
7	43 (41)	Yhteensä 1 416 (1 484)	

Perhelisän saajista oli 835 (892) varsinaisia suurperheitä, 431 (440) leskiperheitä ja 150 (152) työkyvyttömiä perheitä.

Kertomusvuonna suoritetusta koko perhelisän määrästä 157 938 (166 402) mk:sta jaettiin suurille perheille 95 056 (101 756) mk, leskien perheille 45 639 (46 810) mk ja työkyvyttömiä perheille 17 243 (17 836) mk.

Avustuksen suorituksessa käytettiin edelleenkin liikkeisiin suoraan annettuja osto-osoituksia. Osan tarvikkeista hankkivat perheet itse esittäen niistä hyväksyttävän tilityksen toimistoon.

Perhelisävaroista käytettiin asuin- ja talousrakennusten kunnostamiseen 3 074 (2 900) mk, sänkyihin ja vuodevaatteisiin 75 154 (74 669) mk, huonekaluihin ja sisustukseen 23 063 (22 775) mk, astioihin ja muihin taloustarvikkeisiin 11 156 (12 183) mk pölynimureihin, jääkaappeihin, ompelu- ja pesukoneisiin 9 785 (10 546) mk, vaatetukseen 34 735 (42 293) mk ja muihin luontoisuuksiin 970 (1 035) mk.

Erityislapsilisät. Uusia erityislapsilisähakemuksia jätettiin kertomusvuoden aikana 708 (802), joista toisista kunnista siirrettyjä oli 86 (66). Hakemuksista hylättiin 86.

Jaoston käsiteltävänä oli kertomusvuoden aikana 2 922 (2 828) erityislapsilisäasiaa. Näistä oli lain määräämiä tarkistuspäätöksiä 1 611 (1 697). Erityislapsilisää myönnettiin harkinnan perusteella tai sen suoritusta jatkettiin veroäyriylityksestä huolimatta 240 (296) lisän nostajalle. Tapauksia, joissa eri-

tyislapsilisähakemus hylättiin tai tarkistuksen yhteydessä suoritus päätettiin lopettaa, oli 661 (750). Laissa säädettyjen edellytysten puuttumisen takia hylättiin anomus tai lakautettiin suoritus 461 (493) tapauksessa, veroylityksen takia 126:ssa (180), koulutusavustuksen takia 34:ssä (25), varallisuuden takia lapsen avuttomuudesta huolimatta 3:ssa (9), toisiin kuntiin siirtymisen takia 33:ssa (41) ja muusta syystä 4 (2) tapauksessa.

Kertomusvuoden aikana lähetettiin 50 (31) avutonta lasta koskevaa hakemusta lausuntoineen sosiaaliministeriön ratkaistavaksi.

Lasten lukumäärä erityislapsilisän suoritamisperusteen mukaan oli vuoden viimeisen neljänneksen aikana erityislapsilisälain ja -asetuksen nojalla seuraava:

Lain 3 § 1:1)	täysorpous	34 (44)
» » 2)	puoliorpous	1 590 (1 630)
» » 3)	au-lapsen elatus- avun puuttu- minen	237 (221)
» » 4)	vanhempain kan- saneläke	625 (656)
	Yhteensä	2 486 (2 551)
As. 3 § 1:1)	sokeus	15 (12)
» » 2)	kuurous	68 (65)
» » 3)	raajavamma	61 (56)
» » 4)	vaikea kaatumatauti	29 (25)
» » 5)	syvä vajaamieli- syyss tai mieli- sairaus	116 (136)
» » 6)	sokeritauti	105 (102)
» »	sydänvika	5 (5)
» »	keuhkoastma	7 (2)
» »	muu avuttomuus	68 (62)
	Yhteensä	474 (465)

21. Lastensuojelutoimi

Erityislapsilisää suoritettiin viimeiseltä neljännekseltä kaikkiaan 2 960 (3 016) lapsesta 2 021 (2 013) nostajalle yhteensä 145 656 (148 050) mk. Kertomusvuoden aikana suoritettiin kaiken kaikkiaan erityislapsilisää 586 824 (592 356) mk.

Kodinperustamislainoja ei v:n 1957 elokuusta lähtien ole myönnetty, koska valtion talousarviossa ei ole ollut tarkoitukseen määrärahaa. Lainojen takaisin perimiseen liittyviä varallisuus selvityksiä ja lausuntoja annettiin sosiaaliministeriölle.

Lapsilisät. Kertomusvuoden aikana rekisteröitiin 6 510 (6 630) kokonaan uutta lapsilisätapausta. Sen lisäksi rekisteröitiin toisista kunnista siirrettyjä ja aikaisemmin rekisteröityihin perheisiin syntyneitä lapsia 4 846 (4 703). Jaosto käsitteli vuoden aikana 1 506 (1 492) lapsilisää koskevaa asiaa. Lapsilisää määrättiin maksettavaksi kaikkiaan 23 069 365 (22 423 277) mk. Siitä palautettiin virheellisiä suorituksia tai oikeudettomasti nostettuja lapsilisä 2 191 (4 362) mk sekä nostamatta jääneitä lapsilisän maksu- ja tilittäötkortteja yhteensä 77 483 (86 020) mk.

Lapsilisän saajat ja lapsiluvut:

Neljännes	Lapsilisän nostajia	Vastaava lasten luku
I	66 135 (65 078)	110 734 (108 850)
II	66 525 (65 546)	111 268 (109 409)
III	66 691 (65 445)	111 369 (109 322)
IV	67 279 (65 901)	112 122 (109 937)

Näihin lukuihin sisältyy n. 1 300 tapausta, joissa lapsilisä on maksettu kunnalle.

Lapsilisää nostaneet yksityiset perheet (nostajat) ryhmittäyivät lapsiluvun mukaan vuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavasti:

Lapsilisää nostettiin	Nostajien lukumäärä	Lasten luku
1 lapsesta	34 033 (33 148)	34 033 (33 148)
2 »	21 930 (21 259)	43 860 (42 518)
3 »	7 219 (7 185)	21 657 (21 555)
4 »	1 815 (1 780)	7 260 (7 120)
5 »	427 (459)	2 135 (2 295)
6 »	106 (100)	636 (600)
7 »	37 (42)	259 (294)
8 »	14 (12)	112 (96)
9 »	2 (4)	18 (36)
10 »	1 (1)	10 (10)
11 »	1 (1)	11 (11)
12 »	1 (—)	12 (—)
Yhteensä 65 586 (63 991)		110 003 (107 683)

Asumuserosovittelut

Lastensuojelulautakunnan määräämät sovittelijat hoitivat sovittelutehtäviä seuraavasti: päätettyjä sovitteluja oli 97, kesken jääneitä (v:lle 1967 siirryneitä) 26, yhteensä sovitteluja 123.

Avioliittoa jatkoi (ei todistusta) 10 avioparia, neuvottelukertoja oli 334, lapsettomia aviopareja 35 ja avioparien lasten lukumäärä 151.

Aviopuolisoiden jakaantuminen uskonnokunnan mukaan oli (päätyneissä sovituissa): siviilirekisteri 90 aviopuolisoa, ev.lut. srk. 98, muu uskontokunta 6, yhteensä 194 aviopuolisoa.

Jakaantuminen avioliittovuosien mukaan:

Vuosia	Avioliittoja
0— 1	8
2— 5	43
6—10	26
yli 10	46
Yhteensä	123

Sosiaaliryhmitys (ks. s. 131) miehen ammatin mukaan jakaantui seuraavasti: I ryhmään kuuluvia oli 23, II:een 29, III:een 53, IV:een 18, yhteensä 123.

Taloustietoja

Lastensuojelutoimen aiheuttamat bruttomenot olivat tilinpäätöksen mukaan seuraavat:

	mk
Lastensuojeluvirasto	2 688 635
Avohuolto:	
turvattomien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen, lasten kesävirkestys	2 422 409
suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen	127 243
vajaamielisten huolto	97 850
Laitoshuolto:	
kaupungin lasten- ja nuorison huoltolaitokset	7 299 176
kaupungin vajaamielislaitokset	875 405
turvattomien alaikäisten sijoitus vieraissa laitoksissa	3 277 470
suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus vieraissa laitoksissa	203 149
vajaamielisten sijoitus vieraissa laitoksissa	1 235 214
Järjestöjen avustukset	149 888
Käyttövarat	42 791
Yhteensä	18 419 230

Lisäksi esiintyi tilinpäätöksessä pääomamenoina laitosten perusparannuskustannuksia seuraavasti:

	mk
Sofianlehdon vastaanottokoti ..	1 956
Vastaanottokoti Lemmilä	1 658
Taivallahden nuorisokoti	1 120
Oppilaskoti Toivola	8 758
Päivölän lastenkoti	3 286
Nukarin lastenkoti	6 546
Yhteensä	23 324

Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot jakaantuivat seuraaviin eriin:

	mk
Valtionapu sosiaalilääkärin toimiston menoihin	7 500
Muut tulot	10 667
Korvaukset annetusta huollosta:	
valtiolta	1 802 630
vierailta kunnilta	66 328
yksityisiltä	1 606 721
Valtionapu:	
lastenkodeille	150 998
vajaamielislaitoksille	379 820
Ateriamaksut	99 751
Luontoisedut	65 121
Vuokrat	81 232
Gustaf Walfrid Hyvösen rahaston tuotto	66 525
Muut tulot	35 972
Yhteensä	4 373 265

Kun tulot vähennetään bruttomenoista 18 419 230 mk:sta, kaupunginkassaa rasittavaksi nettomenoksi jäi 14 045 964 mk eli 1 266 795 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Avustukset ja osuudet kuntainliitoissa

Kuten menoista ilmenee jaettiin avustuksena lastensuojelujärjestöille yhteensä 149 888 mk, josta Vankeusyhdistys sai 20 000 mk, Vajaamielisten Tuki 2 500 mk ja 127 388 mk sellaiset järjestöt, jotka järjestivät kesävirkestystä helsinkiläisille lapsille. Lisäksi suoritettiin osuutena Kärkulla Centralanstalt -nimistä laitosta ylläpitävälle kuntainliitolle 77 000 mk, Suomen Sisälähetysseuran Vaalijalan vajaamieliskeskuslaitokselle 39 138 mk ja Rinnekoti-Säätiölle osuutena keskuslaitoksen perustamiskustannuksiin 31 253 mk.

21. Lastensuojelutoimi

Lastensuojelurahastot

Kaupungin lastensuojelutyötä varten oli rahatoimiston hoidossa eräitä rahastoja, joiden pääomat ja käytettävissä olevat korokorvat olivat 31.12. seuraavan suuruiset:

	Pää- oma mk	Ko- rot mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusra- hasto	485	302
Johan Gustaf Rosenbergin ra- hasto	148	14
Lasten kesäsiirtolan rahasto ...	253	27
Makarna Bergmans donations- fond	734	141
L. A. Grönholmin Helsingin orpo- lasten rahasto	163	23
M. Kotschackin lastenvaattetus- rahasto	1 160	240
Aina ja Ivar Gordien lahjoitus- rahasto	769	132
Yhteensä	3 712	879

Hoitopaikkavaraukset

Lastensuojelulautakunta sijoitti laitoshoi-
toa tarvitsevia alaikäisiä ja vajaamielisiä ker-
tomuksesta ilmenevässä määrin valtion, eri
kuntien tai kuntainliittojen sekä yksityisten
omistamiin laitoksiin. Lastensuojeluvirasto
suoritti suullisilla ennakkosopimuksilla paik-
kavaraukset kuitenkin siten, että ao. jaosto
vahvisti hoitomaksun suuruuden. Kaupunki
on myös varannut myöntäessään avustuksia
tai lainoja yksityisten laitosten perustamis-
kustannuksia varten käyttöönsä määrääjäksi
hoitopaikkoja. Seuraavat sopimukset olivat
voimassa kertomusvuoden aikana:

5.2.1955 tehty sopimus 30 hoitopaikan va-
raamisesta 31.12.1975 saakka Samfundet
Folkhälsan i svenska Finland -nimisen sää-
tiön lastenkodista;

17.11. ja 2.12.1965 tehdyt sopimukset 35

hoitopaikan varaamisesta 30 v:ksi Mustalais-
lähetyksen omistamasta Kotimäen lastenko-
dista ja 8 hoitopaikan varaamisesta yhdis-
tyksen muista laitoksista sekä sopimukset 10
hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi Päiväkum-
mun lastenkodista ja 20.3.1962 tehty sopimus
5 hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi nuorisokodista Kauniaisissa;

28.12.1956 tehty sopimus 16 hoitopaikan
varaamisesta Mannerheimin Lastensuojelu-
liiton Kodinhoito-opiston lastenkodista
myönnetyn lainan maksuajaksi;

kaupunginvaltuuston 7.9.1966 myöntämän
lisälainan mukainen 15 hoitopaikan varaami-
nen Kristillisten Orpokotien Kannatusyhdis-
tyksen Päivölän lastenkodista;

19.11.1964 tehty sopimus 7 hoitopaikan va-
raamisesta Föreningen för upprätthållande
av en hemsysterskola på Hindhår Gärd-
-yhdistyksen omistamasta lastenkodista
v:ksi 1965—1979;

15.1.1960 tehty sopimus 8 hoitopaikan va-
raamisesta 10 v:ksi Suomen Pelastus-
armeijan Säätiön tyttökodista (Nuorisokoti
Ritvala);

4.4.1964 tehty sopimus 16 hoitopaikan va-
raamisesta 10 v:ksi Suomen Pelastusarmeijan
Säätiön Koivurinteen lastenkodista;

27.6.1961 tehty sopimus 10 hoitopaikan va-
raamisesta 20 v:ksi Pelastakaa Lapset -nimi-
sen yhdistyksen Matti ja Maija -kodista;

16.6.1961 tehty sopimus 15 hoitopaikan va-
raamisesta 25 v:ksi HelsinginKaupunkilähe-
tyksen Kotivuoren lastenkodista;

12.7.1951 tehty sopimus 12 hoitopaikan va-
raamisesta 31.12.2001 saakka Suomen Las-
tenhoitoyhdistyksen Töölön lastenkodista;

kaupunginhallituksen ja Rinnekoti-Säätiön
hallituksen 17.9.1963 allekirjoittama kaupun-
gin ja säätiön välinen sopimus 253 hoitopai-
kan varaamisesta kaupungille säätiön hoito-
laitoksesta 50 v:ksi sekä

4.3.1965 tehty sopimus 6 hoitopaikan va-
raamisesta Suomen Kirkon Sisälähetysseuran
omistamasta Vaalijalan Keskuslaitoksesta 50
v:n ajaksi 1.1.1965 lukien.

Lisäksi kaupunginvaltuuston 21.2.1962 tekemän päätöksen perusteella Kärkulla Centralanstalt -nimisestä kuntainliiton ylläpitämästä laitoksesta tehtiin 45 paikan ennakkovaraus aikaisemmin varattujen 35 paikan lisäksi sekä

kaupunginvaltuuston 20.6.1962 myönnet-

tyä lainan Vajaamielisten Tuki -yhdistykselle sen omistamasta Kankurinmäen kesäsiirtola- ja hoitokoti -nimisestä laitoksesta varattiin kaikki paikat lastensuojelulautakunnan käyttöön. Lainasopimus tehtiin 1.12.1965 väiksi 1966—1985.

IV. Lastensuojelulautakunnan alaiset laitokset

Lasten- ja nuorisonhuolto- laitokset

Henkilökunnan osalta viitataan kunnalliskalenteriin.

Sofianlehdon vastaanottokoti toimi 257-paikkaisena lähinnä turvattomien 0—16 -vuotiaiden lasten vastaanotto- ja tarkkailulaitoksena. Laitoksessa toimi kuitenkin kolme vajaamielisosastoa, joissa huollettiin vajaamielisiä ilman ikärajoitusta. Laitokseen jouduttiin sijoittamaan myös suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia.

Herttoniemen vastaanottokoti toimi 14-paikkaisena lähinnä leikki-ikäisten lasten vastaanottolaitoksena.

Outamon vastaanottokoti toimi Lohjalla 2-osastoisena 30 paikkaa käsittävänä vastaanottokotina suojelukasvatusta tarvitsevia kouluikäisiä poikia varten. Laitoksella oli oma kansakoulu. Kertomusvuonna aloitettiin kolmannen osatorakennuksen rakentaminen.

Vastaanottokoti Lemmilä toimi Hyvinkään Ridasjärvellä 15-paikkaisena suojelukasvatusta tarvitsevien poikien vastaanotto- ja tarkkailukotina. Laitoksessa toimi oma kansakoulu.

Naulakallion vastaanottokoti toimi 50-paikkaisena tilapäissijoitusta ja erikoistarkkailua tarvitsevien, lähinnä kouluikäisten lasten vastaanottolaitoksena. Laitoksessa oli oma kansakoulu. Yhdelle 15-paikkaiselle osastolle

sijoitettiin lapsia, joiden huollontarve perustui lastensuojelulain 8 §:n 2 momenttiin.

Hyvösen lastenkoti toimi 33-paikkaisena erityislastenkotina.

Malmin lastenkoti toimi 37-paikkaisena erityislastenkotina. Laitoksessa oli sijoitettuna jatkuvasti myös vajaamielisiä lapsia.

Kallion nuorisokoti toimi 28-paikkaisena erityislastenkotina, jossa oli erikseen jälkihuolto- ja koululaisosastot.

Töölön nuorisokoti toimi 12-paikkaisena lähinnä jälkihoitoa tarvitsevien tyttöjen erityislastenkotina.

Kaarelan nuorisokoti toimi 15-paikkaisena lähinnä 13 v täyttäneiden poikien erityislastenkotina ja jälkihuoltolaitoksena.

Taivallahden nuorisokoti toimi 17-paikkaisena lähinnä 13 v täyttäneiden poikien erityislastenkotina ja jälkihuoltolaitoksena. Laitosta laajennettiin 1.9. 11-paikkaisella nuorten asuntolaosastolla, jolloin siitä tuli 28-paikkainen nuorisokoti.

Metsäkummun hoitokoti toimi 15-paikkaisena kasvatusvaikeuksiin joutuneiden lasten psykiatrisena laitoksena, jolla oli oma kansakoulu.

Oppilaskoti Toivola toimi 96-paikkaisena apukouluasteella olevien turvattomien lasten erityislastenkotina, jossa oli oma kansakoulu. Laitoksen yhdellä osastolla huollettiin myös vajaamielisiä.

Koskentuwan nuorisokoti toimi 16-paikkai-

21. Lastensuojelutoimi

sena lähinnä 13 v täyttäneiden poikien erityislastenkotina ja jälkihuoltolaitoksena.

Lastensuojeluviraston Tutkinta-asema toimi 20-paikkaisena ensihuoltoa tarvitsevien lasten ja nuorten vastaanottolaitoksena. Laitos toimi lastensuojeluvirastoon liittyvänä Kallion virastotalossa.

Kertomusvuoden aikana aloitti toimintansa *Siltavuoren nuorisokoti*, 12-paikkainen kouluikäisten ja jälkihuoltoa tarvitsevien ja poikkeustapauksessa suojelukasvatusta tarvitsevien tyttöjen erityiskoti.

Samoin aloitti kertomusvuoden aikana toimintansa *Usvatien nuorisokoti*, 14-paikkainen kouluikäisiä ja jälkihuoltoa tarvitsevien turvattomien ja poikkeustapauksessa suojelukasvatusta tarvitsevien poikien erityislastenkoti.

V a j a a m i e l i s l a i t o k s e t j a v a j a a m i e l i s t e n l a s t e n l a s t e n k o d i t

Kullatorpan lastenkoti toimi vajaanmielisten lastenkotina, jossa oli 21 vahvistettua hoitopaikkaa.

Päivölän lastenkoti toimi Sipoon Kallbäckissä 16-paikkaisena vajaanmielisten lastenkotina.

Päivähuoltola Tyynelä toimi 60-paikkaisena vajaanmielisten päivähuoltolaitoksena. 1.9. lukien laitos hyväksyttiin toimimaan laajennettuna 68-paikkaisena päivähuoltolana.

Päivähuoltola Vantaala toimi niin ikään vajaanmielisten päivähuoltolana, jossa oli 42 paikkaa.

Käpylän koulu- ja työkeskus toimi 2-osastoisena vajaanmielisten päivähuoltolana talossa Pyhtääntie 1. Laitoksen kouluosastossa oli 40 paikkaa eli neljä luokkaa ja 25-paikkaisessa työosastossa 16 v täyttäneiden vajaanmielisten poikien suljettu työpaja. Vuokrasuhteen irtisanomisen johdosta laitos jouduttiin 1.6. lukien sijoittamaan eri paikkoihin siten, että työosasto toimi Työkeskus-nimisenä

24-paikkaisena laitoksena talossa II linja 12 ja kouluosasto Erityiskoulun nimisenä 40-paikkaisena nuorisotoimiston kerhokeskustiloissa talossa Suursuonlaita 2.

Kullatorpan ja Päivölän lastenkodit toimivat erityislastenkoteina, sillä niitä ei ole pienen kokonsa vuoksi hyväksytty vajaanmielislaitoksiksi.

L a i t o s t e n h a l l i n t o

Laitosten toiminnasta todettakoon lisäksi, että niiden välitön johto kuului kunkin laitoksen johtajalle, mutta hallinnollista yleisvalvontaa suoritti lastensuojelutoimen toimitusjohtaja sekä kasvatuksellista valvontaa Outamon, Lemmilän, Naulakallion B-osaston ja Tutkinta-aseman osalta nuorisohuoltaja sekä muiden laitosten osalta lastenhuollontarkastaja tai apulaislastenhuollontarkastaja.

Laitosten kansakouluissa noudatettiin kaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia ja opetuksen tarkastuksesta huolehtivat suomenkielisten kansakoulujen tarkastajat.

Laitosten terveydenhoitotarkastukset suoritti lautakunnan lääkäri. Sosiaalilääkärin toimisto suoritti laitoksissa psykiatrisia tutkimuksia ja antoi tässä suhteessa hoidokkeja koskevia hoito-ohjeita. Laitosten terveys- ja sairaustilanteesta todettakoon seuraavaa:

Kertomusvuoden kuluessa hoidettiin laitoksissa 1 873 akuuttia ja 899 kroonista sairaustapausta. Poliklinikkatutkimuskäyntejä oli 528 ja sairaalahoitoon lähetettiin 73. Tuberkuloositarkastus suoritettiin 360 lapselle. Viraston vastaanotolla kävi 641 lasta. Lääkintävoimistelijain hoidossa oli 91 lasta, yhteensä 6 200 hoitokertaa. Syksyllä toimintansa aloittaneessa Sofianlehdon vastaanottokodin laboratoriossa tehtiin vuoden loppuun mennessä 1 081 tutkimusta.

Laitosten lapsille suoritetuissa tulo-, lähtö- ja lukukausitarkastuksissa todettiin lasten kunto yleensä hyväksi. Laitosten hygieeni-

sissä olosuhteissa ei esiintynyt huomauttamisen aihetta.

pungin laitoksissa olevien huollettavien tautitapaukset:

Seuraavasta taulukosta ilmenevät kau-

Krooniset sairaudet 1966	Sofialahdon vk	Herttoniemen vk	Oulamon vk	Leummilan vk	Naulakallion vk	Hyvösen lk	Malmun lk	Kallion nk	Töölön nk	Kaaralan nk	Täivälähden nk	Usvatien nk	Siltavuoren nk	Koskentuvan nk	Metsäkummun hoitokoti	Oppiaskoti Toivola	Kullatorpan lk	Päivölään lk	Nukarin lk	Yhteensä
Hoidossa olevien lukumäärä	174	14	17	15	33	31	32	16	7	1	13	7	4	13	15	79	29	19	36	555
<i>Diagnoosit:</i>																				
Vajaamielisyys	86	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	19	29	19	36	196
Heikkomielisyys	—	—	—	2	3	1	19	1	—	—	—	—	—	2	—	60	—	—	—	88
Sielullinen poikkeavuus ...	9	—	15	15	28	28	9	15	7	1	12	7	4	11	15	13	5	—	9	203
Kouristelu	41	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	7	8	3	4	67
Aivovaurio	52	—	—	—	5	4	5	1	—	—	—	—	—	—	—	12	6	2	1	88
Vesipää	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Synnyin. epämuod.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
» sydänvika	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8
Kampurajalka	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
Huuli- ja kitahalkio	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Lonkkaluksatio	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Nivustyrä	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Aistivallisuus	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	11
Sokeritauti	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Polion jälkitila	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Nieluhalvaus ja letkuruo- kinta	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Allergiset ihottumat	3	3	2	1	4	—	2	1	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	3	25
Astma	4	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Anemia	92	10	—	1	4	3	9	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	9	—	134
Kroonill. korvatulehdus .	3	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
» virtsatulehdus .	11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	13
» munuaistauti ...	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Anus Praeter	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Malabsorptio	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Yhteensä	356	19	17	20	47	37	55	19	8	1	13	7	4	13	19	119	54	35	56	899

21. Lastensuojelutoimi

Akuutit sairaudet	Sofialahdon vk	Herttoniemen vk	Hyvösen lk	Kaarelan nk	Kallion nk	Koskentuvan nk	Kullatorpan lk	Lemmilän vk	Malmn lk	Metsäkummun lk	Naulakallion vk	Nukarin lk	Ottanun vk	Päivölään lk	Sillavuoren nk	Taivallahden nk	Toivolän ok	Turkinta-asena	Töölön nk	Usvätien nk	Yhteensä	
Tulirokko	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Tuhkarokko	27	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
Vihurirokko	30	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
Vesirokko	49	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53
Sikotauti	11	—	1	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Influenssa	—	—	1	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	5	4	—	—	1	14	—	—	41
Ripuli	162	1	2	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	6	—	6	2	—	—	—	—	182
Angiina	92	1	5	7	4	—	3	7	4	—	4	8	7	2	1	2	6	18	6	—	—	177
Kuumeinen nuha, yskääkatarrri ym.	577	31	35	7	19	13	6	11	13	7	33	—	14	1	—	6	17	20	6	2	—	818
Keuhkokuume ...	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Korvatulehdus ...	165	17	—	—	2	—	—	—	3	2	1	8	—	—	1	1	2	1	—	—	—	203
Silmätulehdus ...	47	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	52
Ihottumat	66	3	3	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	14	—	—	—	—	12	—	—	101
Paiseet	—	—	1	1	—	—	6	2	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Tapaturmat	2	—	2	5	3	2	4	1	4	—	3	—	11	—	—	12	10	—	—	—	1	60
Umpisuolentuleh- dus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Oksentelua	11	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Suutulehdus	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Rakkotulehdus ...	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Gonorrhoea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	5
Lues	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Trichomonas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Syöpäläisiä	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4
Muita tauteja	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	1	5	—	—	1	3	—	—	—	—	2	17
Yhteensä	1 272	62	52	20	28	17	23	22	39	37	50	32	32	28	7	31	38	58	26	5	1 879	
Tub. tarkastukses- sa käynyt	57	3	—	—	—	16	26	13	17	12	26	32	29	19	—	9	96	1	—	4	—	360
Sairaalahoittoon lä- hetetty	28	2	5	2	4	—	1	—	8	1	2	1	3	—	—	2	7	3	4	—	—	73
Paikallisen lääkä- rin tai polikli- nikkahoittoon lä- hetetty	86	5	27	7	17	4	16	6	38	28	32	10	19	4	3	16	75	84	45	4	—	526

Lastensuojelulautakunnan
alaisten laitosten menot
ja tulot

Laitokset on jäljempänä olevassa taulu-
kossa ryhmitelty siten, että A-ryhmässä ovat
lastenkotityyppiset laitokset, B-ryhmässä

erityislastenkodit, joissa on oma kansakoulu,
C-ryhmässä vajaamielisiä hoitavat lastenko-
dit, D-ryhmässä vajaamielislaitos ja E-ryh-
mässä vajaamielisten päivähuoltolat.

Kustannukset päivää ja lasta kohden ilme-
nevät seuraavasta taulukosta:

	Vahvistettu paikkakoko	Aukiolopäivät	Hoitopaivien määrä	Käyttöprosentti	Bruttomenot					Tulot					Nettomenot
					Palkat	Huoneisto ¹⁾	Ravinto	Muut	Yhteensä	Valtionapu	Huoneistotulot ¹⁾	Ateriatkorvaukset	Muut tulot	Yhteensä	
<i>A-laitokset</i>															
Sofianlehdon vastaanottokoti ²⁾ ..	257	68 465	68 415	99.93	23.75	4.80	2.95	4.70	36.20	—80	—29	—55	—07	1.71	34.49
Herttoniemen vastaanottokoti ...	14	5 110	4 303	84.21	23.73	3.18	2.96	1.98	31.85	—78	—90	—75	—	2.43	29.42
Hyvösen lastenkoti	33	12 045	9 824	81.56	18.77	7.71	3.56	3.00	33.04	1.02	—66	—43	—09	2.00	30.84
Malmin lastenkoti	37	13 505	13 962	103.38	15.29	1.48	2.67	1.65	21.09	—95	—32	—71	—	1.98	19.11
Kallion nuorisokoti	28	10 220	8 761	85.72	15.11	5.83	3.09	2.61	26.64	—78	—98	—13	—	1.89	24.75
Töölön nuorisokoti	12	4 380	4 140	94.52	10.09	3.07	2.95	2.92	19.03	—29	—60	—21	—	1.10	17.93
Kaarelan nuorisokoti	15	5 475	4 708	85.99	12.18	3.66	3.17	2.21	21.22	—03	—45	—11	—	—58	20.63
Taivallahden nuorisokoti	17	6 205	6 194	99.82	14.33	6.76	2.12	2.77	25.98	—42	—41	—27	—	1.10	24.88
Koskentuvan nuorisokoti	16	5 840	5 626	96.34	10.50	4.28	2.85	1.73	19.36	—20	—67	—24	—06	1.17	18.19
Siltavuoren nuorisokoti ³⁾	12	1 836	1 529	83.28	10.87	8.51	4.28	3.75	27.41	—	—52	—19	—	—71	26.70
Usvätien nuorisokoti ⁴⁾	14	1 526	1 392	91.22	14.71	9.46	3.98	5.10	33.25	—	1.18	—17	—	1.35	31.90
Yhteensä ja keskimäärin	455	134 607	28 854	95.73	19.72 (63.5%)	4.75 (15.3%)	2.97 (9.5%)	3.63 (11.7%)	31.07	—72	—44	—47	—05	1.68	29.39
<i>B-laitokset</i>															
Outamon vastaanottokoti	30	10 950	8 437	77.05	36.48	17.38	4.36	7.14	65.36	—67	3.01	—49	—26	4.43	60.93
Vastaanottokoti Lemmälä	15	5 475	4 518	82.52	28.34	6.18	3.69	6.19	44.40	—94	1.00	—35	—	2.29	42.11
Naulakallion vastaanottokoti ⁵⁾ ..	50	10 340	6 990	67.60	32.59	17.82	4.48	5.27	60.16	—54	1.32	—63	—33	2.82	57.34
Metsäkummun hoitokoti	15	5 475	4 977	90.90	33.58	3.72	3.23	3.50	44.03	—90	—17	—49	—33	1.88	42.14
Oppilaskoti Toivola	96	35 040	25 812	73.66	25.03	13.36	3.27	2.43	44.09	—69	1.41	—39	—24	2.72	41.36
Tutkinta-asema	20	7 300	6 445	88.29	23.84	6.67	4.09	1.95	36.55	2.00	—	—	—14	2.14	34.41
Yhteensä ja keskimäärin	226	74 580	57 179	76.87	28.51 (58.9%)	2.34 (25.5%)	3.70 (7.7%)	3.81 (7.9%)	48.36	—85	1.34	—39	—23	2.81	45.55
<i>C-laitokset</i>															
Kullatorpan lastenkoti	21	7 665	9 143	119.28	21.81	1.56	2.75	2.06	28.18	—44	—34	—48	—04	1.30	26.89
Päivölään lastenkoti	16	5 840	6 934	118.73	17.77	4.13	2.77	2.10	26.77	—70	—46	—63	—07	1.86	24.91
Yhteensä ja keskimäärin	37	13 505	16 077	119.04	20.07 (72.8%)	2.67 (9.7%)	2.76 (10.0%)	2.08 (7.5%)	27.58	—55	—39	—54	—06	1.54	26.04
<i>D-laitokset</i>															
Nukarin lastenkoti	30	10 950	11 673	106.80	16.79	3.41	2.13	1.91	24.24	10.95	—62	—55	—04	12.16	12.08
Yhteensä ja keskimäärin	30	10 950	11 673	106.80	16.79 (69.3%)	3.41 (14.0%)	2.13 (8.8%)	1.91 (7.9%)	24.24	10.95	—62	—55	—04	12.16	12.08

Jatkoa

<i>E-laitokset</i>																
Päivähuoltola Tyynelä	68	14 180	10 008	70.58	11.74	1.92	2.11	2.82	18.59	8.53	—	—	—06	8.59	10.00	
Päivähuoltola Vantaala	42	12 726	9 997	78.56	11.09	2.06	1.15	3.03	17.34	7.09	—	—05	—15	7.29	10.05	
Käpylän koulu- ja työkeskus	65	14 900	13 054	87.61	11.05	2.08	1.49	3.08	17.70	7.34	—	—04	1.01	8.39	9.31	
Yhteensä ja keskimäärin	175	41 806	33 059	79.10	11.27	2.03	1.57	2.99	17.86	7.62	—	—03	—46	8.11	9.75	
				(63.1%)	(11.4%)	(8.8%)	(16.7%)									
Kaikkiaan ja keskimäärin	923	275 448	246 842	89.61	20.51	5.94	2.90	3.40	32.75	2.15	—59	—40	—15	3.29	29.46	
				(62.6%)	(18.2%)	(8.8%)	(10.4%)									
Prosenttinen nousu vuoden 1965 keskim. luvuista	12.01%	—1.98%	0.20%	2.21%	14.01%	6.64%	8.61%	14.09%	12.12%	3.37%	—4.84%	—11.11%	50%	1.23%	13.48%	

- 1) Huoneistomenoina käytössä olevan kiinteistön pääoman poisto ja korko tai vuokrat sekä korjaus-, lämmitys- ja siivousmenot; huoneistotuloina perityt vuokrat ja virka-asuntojen luontoisetukorvaukset.
- 2) Eräät osastot toimivat korjaustöiden vuoksi osaksi tilapäisissä sijoituspaikoissa 1.1.—30.6. välisen ajan, jolloin käytettävissä oli 117 hoitopaikkaa. 257 hoitopaikan vahvuus otettu huomioon 1.7.—31.12. väliseltä ajalta.
- 3) Avattiin 1.8.
- 4) Avattiin 15.9.
- 5) Toimi 15-paikkaisena 15.8. saakka ja 50-paikkaisena sen jälkeen.